

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Kinek van igaza?

A mult vasárnap munkásgyűlés volt Szekszárdon, amely gyűlés a napi politika mellett mellesleg — munkás-kérdéssel is foglalkozott. A gyűlés szónoka hevesen kelt ki a nagytőke, a mágnás, főpapi s más nagybirtokok ellen. Beszéde egyuttal felhívás volt a — keringőre s hogy a jobbára földmives hallgatókat is megnyerje az — általános szavazati jognak, természetesen a szónok megemlékezett a mezőgazdasági sztrájkokról is, izzó s meglehetősen nagy osztálygyűlöletet hirdető szavaival a sztrájk okául egyenesen a nagybirtokosok szűkkeblűségét hozta fel. Ez a körülmény ismét aktualissá teszi, hogy a sztrájk kérdésével foglalkozzunk.

Hogy is áll tehát csak a dolog?

Mezőgazdasági sztrájkok idején gyakran fölmerül a kérdés, kinek van igaza, a munkaadónak-e vagy a munkásnak? A felelet az szokott lenni, hogy a lelketlen izgatók bujtogatják föl a tömeget, hogy bujtogatás nélkül nem is volna sztrájk.

A vakmerő izgatás valóban anynyira vitte a dolgot, hogy a bérmozgalom ott is felüti fejét, a hol erre tulajdonképen semmi ok nincsen. Tele van a levegő sztrájkoló hangulattal, szinte divat lett a sztrájk, s legtöbben csak azért sztrájkolnak, mert mások is sztrájkolnak. És az ilyenmő mozgalom csakugyan az izgatók rovására irandó, a kik nem igen törődnek másal, mint a maguk hasznával, s mikor a bomba elrobbant, legelső sorban ők menekülnek. Hogy aztán a félrevezetett tömegeből hányat szúr keresztül a szurony, hányat talál a golyó, arra nekik már nincs gondjuk. Ők folytatják kisdéd játékaikat.

Ámde tekintetbe kell venni azt is, hogy sok helyen nagyon alkalmas a talaj az izgatásra, mert nem csak lelketlen izgatók, de táglelkü munkaadók is vannak. Mondják, felette érdekes Tolnavármegye alispánjának a legközelebbi vármegyei közgyűlés elé terjesztett időszaki jelentése, amely bizony leplezetlen mezítelenségben tárja fel a valót s az itt-ott személyesen tapasztalt szomorú részleteket. Kár, hogy a kinyomatott példányokat, a

kibocsátás előtt, mint hajdan a tárogatót gondosan összeszedegették.

Itt is, ott is van tehát hiba, éppen azért nincsen igaza a mult vasárnap social demokrata szónokának a mikor minden hibát nagybirtokosaink, mágnásaink s főpapjaink nyakába sóz, s egyoldaluan őket teszi meg az általános sztrájk egyedüli okának, mert, hogy ha valahol, ugy a humánus és méltányos eljárást éppen az ilyen nagyobb uradalmakban érzi leginkább a munkás. Ily helyeken ugy látszik, hogy számolnak az országos nyomorusággal, s abból a szempontból indulnak ki, hogy a jóindulat minden erőszaknál többet ér; de ha hasznossági okokból gyakorolják is a méltányosságot, akkor is okosan cselekszenek, mert végre is nekik szükségük van arra, hogy a munkások ne ellenséget, hanem jóakarót lássanak a földesúrban. És szükségük van arra, hogy ez a munkásnép lehetőleg elégedett legyen, mert ha ezek is elmennek Amerikába, ki művelné meg a nagy birtokot.

De bármi vezérli is őket a méltányosság gyakorlásában, ezt hazafias

TÁRCZA.

Az anya.

Tenger sok a gondja a szegény anyának:
Küldözgeti a pénzt katona-fiának.

Tizes is, százas is akad a levélbe —
Nincs már otthon kalács, nem jut pecsenyére.

Uj levelet hoznak a szegény anyának,
Uj levelet visznek katona-fiának.

Egyes is, ötös is akad a levélbe
S nincsen már a háznál sóra, sem kenyérre.

A földjét más szántja, régen más kaszálja,
De se baj, — hisz fián az Isten áldása:

Hadnagy, már főhadnagy, kapitány egy évre
S el is jön már érte, ugy irta, igérte . . .

Most küldene csak még! De nincs egy falatja,
Könnyeit az üres levélbe hullatja . . .

És már könyje sincsen, csak a választ várja,
Kétszer is elszalad egy nap a postára.

Nem jön semmi, semmi . . . De fia betoppan,
Nem katona, koldus; talpig csupa rongyban.

Megáll az ajtóban, némán, szólni nem mer,
Olyan szánni való, olyan rongyos ember —

De az anyja felsir, két karjába zárja,
Csókolja s keresgél a ládafiába.

Egy-egy huszas, tallér . . . Évről esztendőre
Takargatta szépen: jó lesz szemfedőre.

Veszi, fut, beváltja, olcsón elprédálja:
Hadd legyen szegénynek legalább ruhája,
— Egy jó vacsorája . . .

BODNÁR ISTVÁN.

Esterházy Bálint gróf Emlékirataiból.

— Esterházy megnősül. —

(Tekintve azt, hogy e lap ismertette Magyarországon legelőször Esterházy Emlékiratait s már két ízbe (I. Közérdek 26. és 29. sz.) fölmentve éreztük magunkat, hogy e szemelvény fordításához hosszabb bevezetést írjunk.

1783-ban vagyunk. Esterházy szép katonai karriert csinált, kedvelt személy az udvarnál. Édesanyja, aki sokat betegeskedett ezidőtájt, levélben kérte fiát, hogy keresse fel őt, szerető meggyeszer látni halála előtt. „Ez a levél szent parancs volt előttem” írja Esterházy. Lóra ült s Viganba sietett, hol édes anyját, s nővérét nagy örömmel egészségesben találta. Édes anyjának — mint nővérétől hallotta — csak egy óhaja volt, hogy megérje még fia nősülését.)

— A csekély vagyon, mondá nővérem, amely önnek, mint nőtlen embernek jólétet biztosított, de nem engedte, hogy élettársat keressen magának, ma már nem akadály. Tekintélyes jövedelme, állása van, elnyerte a cordon bleu-t, az udvarnál kedvelik, találhat tehát oly feleséget, aki megfelel önnek s akinek van vagyon, amivel gyermekei jólé-

tét biztosíthatja. Édesanyjának e világon az az egyetlen kívánsága, hogy unokákat láthasson maga körül, mielőtt meghal: megtagadhatja-e ön e kívánsága teljesítését. Egyedül azon ígérete hosszabbíthatja meg édes anyánk napjait, hogy nem marad nőtlen.

Ez a valódi érzélem hangján tett kijelentése nővéremnek — akit gyengéden szerettem — arra az elhatározásra birt, hogy rögtön felkeressem édes anyámat s számot adjak beszélgetésünkről s elhatározásomról. Megígértem, hogy Párisba érve megfelelő házasság után nézek, amely a születéssel — erre sokat adtam — vagyont is egyesít . . .

(1783 novemberének végén utra kel Viganból s december végén érkezék meg Párisba. 1784 január 1-én teljesül régi vágya: a szentlélekrend lovagja lett (chevalier de l'Ordre).

Ki lévén elégitve ambicióm e tekintetben jelenleg nem volt semmi óhajom; másrésztől azonban nagyon éreztem az agglegény élet ürességét s unalmasságát. Biztatott az az óhaj is, hogy édes anyámnak tett ígéretemet teljesítsem, akit szerettem, tiszteltem, s akinek annyi éven át nem viseltem ugy gondját, mint tehettem volna; emiatt gyakran tettem is magamnak szemrehányást.

Elhatároztam tehát, hogy megnősülök, de nem voltam biztos még a személy megválasztásában. Oly szerencsésnek éreztem magam, hogy félttem, ha megváltoztatom helyzetemet, tönkreteszem szerencsém.

Mai számunk 12 oldal.

cselekedetnek kell minősíteni. S mikor arról van szó, hogy a bérmozgalmak megszűnjenek, csupán a méltányosság lehet az egyedüli gyógyító eszköz. Az erőszak, a szurony és golyó vagy a börtön csak újabb elkeseredés szülő oka; nem orvosol, hanem lappangóvá teszi a bajt, s egyszer csak kitör elemi erővel. Mert a tömeg ilyenkor nem a józan eszével okoskodik, de nem is okoskodhatik, mert hiányzik a kellő műveltsége. Ellenben a vezetők, az intelligensek azért vezetők, hogy józan eszük soha se hagyja cserbe; és azért intelligensek, hogy belássák azt, hogy jóindulattal mindig többet lehet elérni, mint erőszakkal.

Nagyon helyesen cselekedett tehát Tolnavármegye közönsége, amikor legközelebbi közgyűlésén a Tolnamegyei Gazdasági Egyesület érdemes elnökét, Jeszenszky Andort a kérdés tüzetes tanulmányozásával megbizta. Az ő tapintatos keze, fáradhatatlannak ismert tevékenysége bizonyára megtalálja — legalább a mi vármegyénkben a baj forrását vagy gyökerét s hisszük alkalmas módot és eszközt jelelni ki a baj sikeres gyógyítására.

Addig pedig ne üljön fel a nép a nagyhangú szavaknak, — mert a szociál demokrata kiküldöttek munkás elemeknek hirdetik ugyan magukat, de azért hófehér, tehát munkához nem igen szokott kézzel csapkodnak az általuk feldicsőített kérges tenyerekbé.

Kölcsönös méltányosság, ez legyen a jelszó.

Ha az önzés és a rohamosan való gazdagodási vágy szűkebb korlátok közé szoríttatik, ha a közszellem megtisztul, s ha nem is általános, de uralkodó lesz a méltányosság érzete, akkor valószínűleg jelentéktelen mederbe szorulnak a mezőgazdasági bérmozgalmak is.

És ha tehát arra a kérdésre akarunk megfelelni, hogy sztrájkok idején a munkaadónak vagy munkásnak van-e igaza, akkor talán leghelyesebb úgy nyilatkoznunk, hogy azoknak a földes-

uraknak van igazuk a ki állandóan méltányos elbánásban részesítik munkásaikat, s jóformán nem adnak alkalmat arra, hogy a sztrájkok kitörhessenek. De viszont nincsen igazuk azoknak a munkásoknak, akik túlságzott követeléseikkel a munkaadót kényszerhelyzetbe hozzák, gondolni kell arra is, hogy ha az egész kenyeret akarják, mi marad annak, a kié voltaképpen a — kenyér?

Buculakoma dr. Selcz József tiszteletére.

A szekszárdi kir. törvényszék bírói kara s összes személyzete e hó 22-én lelkes óvációt készített elő távozó elnöke tiszteletére, kiválóan sikerült társas vacsorán bucsuzott el dr. Selcz Józseftől, kit a királyi kegy kiváló érdemeinek elismeréseképp, tudvalevőleg kuriai bírónak léptetett elő.

A kedélyes lakomán részt vett mondhatni Szekszárd intelligens elemeinek legnagyobb része, s számosan voltak vidékről is, úgy, hogy a kaszinó tágas nyári helyisége egészen megtelt válogatott közönséggel.

Pedig dr. Selcz József kir. törvényszéki elnök korában sohasem hajszolta a népszerűséget, csendes megvonult íróasztala mellett, rengeteget dolgozva, igazán csak a közügyek szolgálatának élt, szóval nem ért reá barátokat, azaz inkább tömjénező pajtasokat szerezni, ha tehát önkéntes elhatározásából ily nagyszámmal sereglik össze a közönség a távozó tiszteletére, ez nem csak a tőlünk elváló igaz érdemét, de bizonyos tekintetben a bucsuzó közönség tisztultabb felfogását, magasabb erkölcsi tartalmasságát is mutatja, azt t. i., hogy elfogulatlan igazságos bíró tud lenni, van érzéke a megérdemelt igazság kiszolgáltatásához.

A minden tekintetben sikerült lakomát Abay Leó, a szekszárdi kir. törvényszék érdemes bírája rendezte, nagy odaadással, a nála megszokott körültekintő figyelmességgel. Nagy buzgalommal segédkezett neki Beke Ferencz, dr. Beöthy Károly és Diczenty Lajos. A szekszárdi nagyszámu intelligencián kívül vidékről ott láttuk: Jeszenszky Andor, Fördös Dezső, Satt László földbirtokosokat, Szentpétery paksi, Várady tamási járásbírákat, Németh paksi albirót. stb. A többi járásbírók vezetői s rajtuk kívül számosan kimentettek magukat.

A lakomára küldöttség hívta meg az ünnepeltet, ki úgy félkilencz óra tájban dr. Steiner Lajos ügyvéddel karöltve lépett a

kaszinó helyiségébe, hol lelkesen megéljeneztek.

A felszolgálás úgy 9 óra tájban kezdődött, addig a bucsuzó elnök vidáman elbeszélgetett a csoportokba verődött társaságokkal.

A menü izletes, kifogástalan volt. Garay Lajos szebbnél szebb nótákkal igyekezett fokozni a jó hangulatot.

Az első ugynevezett „hivatalos“ tósztot Markovics Jenő kir. törvényszéki bíró mondotta. Folyékony, szép, szónoki előadásban, a következő eszmékben gazdag felkészültöt intézte az ünnepelthez:

„Méltóságos ur! Igen tisztelt barátunk! Öröködbe im pogányok léptenek! Mi nagy számban egybegyűlt tisztelőid vagyunk azok, akik elfoglaltuk kis időre, árván maradt székedet, hogy megszakadt felügyeleti jogod rendelkezésével élve, szokatlan helyre, a fehér asztalhoz idézzünk meg, s annak, a megnyilatkozásra biztatóbb hatása alatt, távozásod előtt kifejezést adjunk ama nagyrabecsülésnek, melyet irántad a zöld asztal mellett hosszú éveken keresztül folytatott közös munkálkodás teremtet meg lelkünkben.

Nem könnyű elhatározással bár, de kifejlődött szolgálati érzéssel meghajoltál a felügyeleti rendelkezés előtt, s im megjelenél közöttünk, hogy teljessé váljék a mi örömünk.

Midőn most összes volt munkatársaid nevében is fűszólok, követni szeretném köztudattá vált ama jelszavadat, mely kívánja, hogy felszólalásom rövid is, velős is legyen.

Am az elsőt megkísérlem, az utóbbit hagyom az utánam következő hivatottabbakra.

Méltóságos ur! A mai alkalom hasonlóvá teszi lelkemet egy végeledásra berendezett raktárhoz, amelyben a fülhalmozott különböző érzelmek közfoglalomba kívánkoznak, s ezek között első sorban állanak a fájdalom s öröm érzése.

A távozásod által beállott veszteségünk fájdalmát azzal kívánjuk megbecsülni, hogy lelkünk mélyén újra elraktározva, annak hű megőrzésére vállalkozunk.

Azonban nem vélek idegen érzelmeket érinteni, amidőn az öröm érzését adom át közöttünk a közfoglalomnak, azon öröm érzését, a mely táplálékát és éltető erejét, ama megnyugvás és biztosságban bírja, hogy az igazság hatalma az, melynek ugy a magán, mint a közélet legnehezebb pillanataiban is, érvényesülni, helyét szilárdan megtartani kell.

Az igazság érvényesülésének ezen példája vagy most előttünk te, méltóságos uram, akinek Ó felsége kegyelme s az ezidő szerinti kormányhatalom bizalma az ország legelső bírói méltóságai között jelölte ki a helyet s tért arra, hogy folytassd a pihenést s

Egy este Châtelet hercegnőnél, aki állandó barátsággal viseltetett irántam, házasságom fölött tréfálkoztak. Több jelenlevő hölgy kijelentette, hogy még a farsangban meg kell nőstülnöm s versenyezve különféle személyeket neveztek meg, akik vagyonuknál fogva nekem megfelelének. Courteille asszony így szólt:

— Én tudnék egyet, akire semmi kifogást sem lehet tenni; születés, vagyon, alak, nevelés mind megvan nála. De csak 19 éves s kérdés, odaadná-e szülői egy idegennek, akinek vagyona csak állandó évi fizetéséből áll. Ez pedig a fiatal Hallweil grófnő, egyetlen leány s talán a leggazdagabb örökös ma Párisban.

— No bizony! kiáltott fel Rochechouart grófnő, Châtelet asszony nővére, aki a tűz mellett állt, arról ugyan lemondhat. Nem tudom, hogy kinek tartogatják szülői, de viszszaautasították már Montmorency-Tingry urat, Aiguillon herceget, Lévis herceg idősebb fiát, Béranger urat és másokat, akik vagyonuk s születésük révén minden előnyt egyesítettek magukban. Biztos, hogy nem fogják odaadni leányukat egy 45 éves férfinak, akinek nincs birtoka, nincs hivatala az udvarnál, nem herceg, mikor a többieket visszaautasították, akik annyi előnnyel bírtak.

— És ugyan miért nem? kérdeztem. Az akadályokat mindig szerettem, ez a házasság nagyon kedvemre van. Ismerem egy

kicsit Hallweil grófot, holnap magam megyek el megkérni leánya kezét.

Tervemet bolondságnak tartották, azt hitték, hogy tréfálok, de én ragaszkodtam hozzá. Harmadnap Hallweil grófnőhoz mentem, de nem volt otthon; a kapusa azt mondta, hogy majdnem mindennap otthon ebédel, s legbiztosabban ebédje végeztével találkozhatom vele. Harmadnap nála voltam s előadtam szándékomat. Felemlitettem előtte koromat, vagyonomat, helyzetemet s azokat az indító okokat, melyek azon tervem megváltoztatására bírtak, hogy agglegény maradjak.

A gróf meghallgatott s végül kijelentette, hogy szerencsésnek érzi magát ajánlatom folytán, mert így abba a kellemes helyzetbe jut, hogy barátjára talál vejében; de feltett szándéka, hogy leánya izlését férjének megválasztásában nem korlátozza s egyébként feleségét is meg kell kérdeznie, mert tőle van az egész vagyon. Mivel ugy neke, mint leánya csak hírből ismernek, igyekezni kellene, hogy valahol találkozhassam velük. Hogy ez a találkozás a véletlen benyomását tegye, azt ajánlotta, menjek el a comédie italienne-be az ő páholybérletük napján; a királynő páholyába szoktam én járni s evvel szemben volt az övéké. Aki előbb érkezik meg az üdvözli a másikat s én felhasználom ezt az alkalmat, hogy a páholyukba menjek azon ürügy alatt, mintha a gróf jelezte volna, hogy beszélni valója van velem.

Én érkeztem meg előbb s a dolog úgy folyt le, mint azt megbeszéltük. A gróf bemutatott nejemnek s leányának, akit én nem jól láthattam, mert előttem ült. Mután a gróf kijelentette, hogy tekintsem látogatásnak ezt a bemutatkozást, s keressem fel őt lakásán, visszavonultam. Két nap múlva elmentem hozzá, de nem volt otthon; azt mondták, hogy a grófnő fogad. Egy szalonba léptem be, ahol a fiatal grófnőt a zongora mellett találtam, üdvözöltem s szó nélkül a másik szobába mentem, ahol az édesanyja volt. Rajta voltam, hogy élénkké tegyem társalgásunkat. Bejött a fiatal grófnő is, akinek magaviseletében tanusított mérsékletességet csodáltam. Nem beszélte sokat, de mindig megtalálta közbeszólásaira az alkalmas helyet s a megfelelő szavakat. Hosszura nyújtván látogatásomat azon ürügy alatt, hogy a gróft várom, a contesse itélőképességével s tehetségével teljesen megelégedve távoztam el.

(Néhány nap múlva Esterházy megtudja, hogy a fiatal grófnő idősenek találja őt s viszszautasítja a házasságot. Annál nagyobb a csodálkozása, mikor egy reggel inasa Hallweil gróf látogatását jelenti be. A gróf inkognito kereste fel Esterházyt, kifejezte sajnálkozását leánya elutasító válasza fölött s kijelentette, hogy ő maga részéről nagyon óhajtana, ha létrejönné a házasság; azért hát ne csüggedjen el, tartsa fenn továbbra is az összeköttetést, keresse fel őket gyakran, de ne mutassa, hogy házasságra gondol.)

fáradtságot nem ismerő közszolgálati munkálkodást ott, ahová egyedül s kizárólag a jogszolgáltatás körében szerzett érdemeid igazságos elismerése helyezett.

Életednek 12 évét foglalta le a diszes állás, melyet itt közöttünk betöltöttél; hogy az ezen állásban rád bízott feladatnak, az igazolt egyéni törekvés által ápolt munkabuzgalom példaadásával, széles körű jogi tudásodnak a közszolgálat javára eső érvényesítésével miként feleltél meg, annak leg-hitelesebb s legékebben szóló hirdetője legyen a kinevezés, mely körülölkől elszólt.

Mielőtt azonban távozol, a bucsuvétel jelen alkalmából vedd szívesen tőlünk a biztosítást, hogy emlékedet tiszteletben megőrizzük, hogy személyed iránt érzett nagyra-becsülésünk mindig változatlanul fog fennmaradni; fogadd a tőlünk elvezető utadra azon őszinte kívánságunkat, hogy a nehéz munkával gyűjtött érdemeidet jutalmazó legmagasabb elismerés adja meg neked a boldogító megelégedést, a gondviselés kegyelme pedig adja meg, a még hosszú évekre kiterjedő közhasznú munkálkodáshoz az állandó erőt s egészséget. Isten éltesen soká!

A szépen sikerült beszédet szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a közönség.

Utána *Döry Pál* alispán emelkedett szólásra, a vármegye nevében, nagy közvetlenséggel előadott, tartalmas felköszöntőben bucsuzott el dr. *Selcz József* volt kir. törvényszéki elnöktől, különösen kiemelve nagy tudását, páratlan szorgalmát, a mely odafent is hatalmas „gerenda“ lesz az igazságszolgáltatás fényes épületében.

Az alispánnak nagy figyelemmel hallgatott beszéde után, mint a kir. ügyészség jelenlegi vezetője *Beke Ferenc* kir. alügyész a következő szép beszéddel vett bucsut a távozó elnöktől:

„Tisztelt uraim!

Amikor fegyverszünetet tart s ünnepi lakomát ül a tábor, mindenki tudja, hogy a hadsereg győzelmet aratott, vagy olyan műveletet végzett, melyért kitüntetés, legfelsőbb elismerés érte.

Ilyen alkalommal nem csupán a győztes sereg ölt ünnepi ruhát, hanem az a csoport is, melynek érdekei forogtak a küzdelemben koczán.

A szekszárdi kir. törvényszék birói, mint az igazságügy felesketett bajnokai, elnökük vezérlete alatt nehéz harcokat vívtak a jogos emberi érdekekért a vélt vagy jogtalan érdekek ellenében, s ebből kifolyólag érte vezérlet kitüntetés.

Hogy a küzdelem hogyan végződött, mindnyájunk előtt ismeretes.

Én is, mint az előttem szólók tették, a

Én követtem *Hallweil* gróf tanácsát s egy a gróf által megjelölt napon a grófnőhöz mentem vacsorára. Sok vendéget találtam ott. *Hallweil* kisasszony csinosan volt felöltözve, s nagyon jól festett. Keveset foglalkoztam vele, de a náluk tett különféle látogatások alkalmából nem hanyagoltam el a legkisebb alkalmat sem, hogy tanujelét adjam vele szemben figyelmességemnek. Azon voltam, hogy megnyerjem a szellemes *Lastic* bárónőnek, a család egy barátjának tetszését is, aki intrikus természetű volt, s regényes hajlamai miatt szerette a kalandokat. *Hallweil* asszonynyal süketége miatt csak közömbös dolgokról beszélgethettem, minthogy soha sem találtam őt egyedül. Azt tűztem ki feladatommul, hogy beszélgetés közben megismeressem leányával mikép gondolkodom különféle dolgokról; hogy mások hibáival szemben elnéző vagyok, szeretem az igazságot s az őszinteséget, gyönyörködöm, ha más mulat s hogy távol áll tőlem minden érzékenykedés.

Egyszer-másszor bevallottam egy néhányat hibáim közül is, mivel jobban szerettem, ha én tölem tudja meg azokat, mint másoktól. Magam voltam az első, aki alakom hátrányait neveltséges színben tüntettem föl s ha életkoromról beszéltem, dicsőhimnuszt fűztem hozzá egészségemről. Mikor a gróffal egyedül voltam, azt mondta, hogy neki még ugyan nem mondtak semmit, de jól megy minden s kért, hogy ne veszítsem el bátor-

vezért ünneplem, mert a küzdelem sikeres, vagy sikertelen volta az erők felismerésében, megfelelő elhelyezésében rejlik s az eredmény a vezető nevéhez fűződik.

Méltóságos Curiai bíró ur!

Nekem a ki a küzdelmet nemcsak közelről néztem, hanem annak egyik másik részébe bele is vetültem, volt alkalmam tapasztalni, hogy a tudás, a tapasztalat, a törvény mellett a tiszta lelkiismeret biztos fegyverével vértetetlen mindig emelt fővel szállt a küzdelemben; s láttam, hogy méltóságodnak, mint vezérnek e jeles tulajdonságaiba vetett hittől, szinte felbátorodtak és erősödtek azok, akik oldalán felvonultak, láttam, tehát tudom, hogy a küzdelemből oroszán rész esik Méltóságod működésére.

E jeles tulajdonságok mellett Méltóságod kipróbált vezetési képessége idézte elő azt, hogy a helyes beosztás folytán a külön-külön működők — előttük lebegvén a vezér alakja — ép oly hiven és lelkiismeretesen végeztek teendőiket, mint az a rész, ahol a vezér működött.

A kiváló tulajdonságok elismerését, az érdem jutalmát látom én is abban, hogy Méltóságod curiai bírónak nevezetett ki, s felállással azt tanusítom, hogy azok az érdekek, melyeket én Méltóságod előtt képviseltem legjobb tudomásom szerint akként nyertek megoldást, hogy ezen a téren Méltóságod a lelkiismeretesen és pontosan teljesített kötelesség tudatának érzetével hagyhatja el helyét.

Fogadja legjobb kívánataimat új állásához, élete nagy haszon a jogkereső közönségre!

Utána *Totth Ödön* az ügyvédek nevében mondott eszmedus beszédet, megjósolva, hogy dr. *Selcz József* fényes tehetségei előtt a legmagasabb előlépés utjai is nyitva állanak.

Ezután dr. *Selcz József* emelkedett fel szólásra. eleinte elfogódott hangon, megilletődve, később neki melegevén emlékezett meg itt létéről, amely neki férfitörvényének 12 számottevő évét jelenti. Vesse bárhova a sors kötelességtudóbb, odaadóbb, szeretőbb munkatársakra sehol nem talál, akár ha a vele együtt itt munkálkodott derék birói kart, akár ha az ügyvédeket, vagy akár ha Tolnavármegyének vele szemben mindenkor barátságos érzelmű tisztikarát tekinti is. Hogy mennyire tett eleget kötelességének azt ő maga nem értékelheti, de abból, hogy ennyien adtak kifejezést jókívánataiknak, azt kell következtetnie, hogy mégis csak sikerült hivatását betöltenie, igazán önérettel és büszkeséggel tekint tehát vissza itt léteire, felemelő öntudattal távozik s különösen jól esik neki, hogy a vele együtt munkált birói

ságomat. A bárónő is szemelláthatólag az én érdekeimet pártolta.

Hallweil gróf az örültségig szerette *Astley* lómutatványait; nagyot bámult, hogy én még nem láttam azokat. Annival inkább sajnálta ezt, mert a mutatványok már bevégződtek erre az évre és *Astley* Angliába készült visszatérni. Egynéhány műkedvelő kérésére elhatározta azonban, hogy késlelteti elutazását s még három előadást tart a farsang utolsó három napján. Mikor a gróf erről értesült, levelet irt nekem, amelyben felajánlotta, hogy válasszak ki egyet a három nap közül, amelyen nála ebédek s ebéd után *Astley*hez megyünk.

Én hushagyókeddet választottam. *Lastic* bárónő s rajtam kívül nem volt ott más idegen. Ebéd közben a bárónő fölemlítette, hogy nincs szerencsésebb ember mint én: egészséges, vagyonos vagyok, kedvelnek mindenütt, megfontoló természetem sokoldalú izlésem van, s hozzá tette, hogy kevés oly helyzet van a világon, amivel én elakarhatnám cserélni az enyémet.

— Ebben az esetben, szólott *Hallweil* grófnő, igazán nem értem, hogy akarhat megőszülni.

— Azért asszonnyal, szólottam, hogy megosszam valakivel azt a szerencsét, amit élvezek; kevésbé tudok gyönyörködni egy jó szindarabban, ha látom, hogy a terem üres.

Ugy láttam, hogy e kijelentésem nagy

s ügyvédi kart s a vele rokonszenvező közönséget most a válás végperceiben is így maga mellett találja. Mindenkor drágák lesznek neki az itteni emlékek, a mikor bucsut vesz, fájó érzés fogja el s mert nem érez, aki érez, szavakkal mondhatót, befejezi szavait: Isten áldja szeretett munkatársait; Tolnavármegye, Szekszárd közönségét, kiket hosszas ittléte alatt becsülni megtanult.

Az ünnepeket érzelmeteljes bucsuszavait szünni nem akaró taps és éljenzés követte.

Utána *Boda Vilmos* országgyűlési képviselő humoros szavakkal találgatta az elnök mellé ültetésének valódi okát — végre is mint a társaságban jelenlevő legrégebb kiérdemelt törvényszéki bíró köszöntötte fel a távozót.

Totth Ödön pár szellemes szóval *Abay* Leónak, a minden tekintetben sikerült estély fáradhatatlan rendezőjének mondott köszönetet.

Végül a távozó elnök helyéről felkelve, a kir. törvényszék fiatal gárdájához ment, a legmagasabb dicséret hangján emlékezett meg a messze területen ritkaságszámba menő jegyzői kar odaadó munkásságáról. Éltette őket, mint a jövő reményét, mint a kik tudásuknak, hivatosságuknak annyi kétségtelen jelet adták már is, hogy méltán nevezheti őket „kisbiráknak“ de nem falusi értelemben.

Utánuk a bíróság kezelő személyzetét köszöntötte fel. Nélkülük megállana a nagy gép, hogy az igazságnak érvényt szerezzen. Büszkén mondja el, hogy ilyen derék bírósági kezelő-személyzet nincsen az országban.

Ezután megeredt az általános társalgás, derült jókedvvel folyt jó éjfélutánig, kiknek kiknek azonban még tovább is . . .

Felemlítjük még, hogy a lakoma alatt, de már azelőtt is egyre érkeztek az üdvözlő vagy a távolmaradást kimentő táviratok és levelek, részint a távozó elnökhöz, részint az estély rendezőjéhez *Abay* Leóhoz czimezve.

Igy gróf *Széchenyi* Sándor főispán val. b. t. t. családi körülményei (diplomata fiának asznapi megérkezésével) menti ki a távolmaradás által elkövetett „mulasztását“, de biztosítja igaz tisztelete s legőszintébb jó kívánatairól jövő fényes pályafutására nézve is.

Apponyi Sándor gróf val. b. t. t. is sajnálkozik, hogy a közvacsora alkalmával nem áll módjában nagyra-becsülését személyesen kifejezni.

Bezerédy Pál főrendiházi tag, az országos selyemtenyésztés miniszteri meghatalmazottja „őszintén gratulál a távolból“ (Ausseeből.)

Sztankovánszky János kir. kamarás szintén táviratilag menti elmaradását s küldi szívélyes bucsu szavát.

Csapó Vilmos kir. kamarás is szerencsekívánatait küldi az ünnepeletetés alkalmából.

hatással volt a fiatal grófnőre, bár nem szólt semmit. Felkelvén az asztaltól *Hallweil* kisasszony, *Lastic* bárónő és *Voile* ur, a család régi barátja, aki régebben őrnagy volt *Hallweil* ezredében, a zongora-szobába mentek. A gróf szobájába vonult s én egyedül maradtam nejevel. Megragadtam ezt az alkalmat s kijelentettem, hogy nem lévén soha alkalmam kifejezni előtte az indító okot, amely arra birt, hogy leányának udvaroljak, nem köszönhettem meg neki, hogy helyesléssel fogadta szándékomat; egyébként egész természetes dolog, hogy a fiatal grófnő nem fogadta el ajánlatomat a nagy korkülönbség miatt; egy majdnem 45 éves férj bizony elég ijesztő egy 19 éves fiatal leányra nézve.

— De ő már megváltoztatta a véleményét, szólott a grófnő, s ha önnek még mindig ugyanaz a szándéka, leányom megbízása folytán kijelentem, hogy ő kész nőül menni önhez.

— Igen, barátom, ő beleegyezik, szólott hozzám a belépő gróf.

Rendkívül elbámultam s nagyon megörültem. Az első gondolatom mégis az volt, hogy rábeszéltek egy kicsit a fiatal leányt s nem saját érzelméből fakadt e változás. E gondolat nyomása alatt azt feleltem *Hallweil* grófnőnek, hogy roppant szerencse rám nézve az, amiről értesített, de félek, hogy ez a váratlan fordulat az én javamra való elfogultságuknak eredménye, s leányuktól magától

Bernrieder József és János nagybir- tokosok, Szévald Mór, Nagy István főszol- gabírák, özv. Jozgits Jánosné és fiai, Wigand János főgimn. igazgató, Tomcsányi Lajos urad. felügyelő, dr. Mátyóki Gyula ügyvéd táviratban fejezték ki jókívánataikat s menték kimaradásukat.

Báró Schell József levélben ad kife- jezést sajnálatának a távozás felett.

Kovács Sebestyén Endre arra kéri a távozót „hogy ha majd időnként vissza fog emlékezni a mi vármegyénkire és abban azokra, kiket fáradságtalan és kitartó mun- kássága által igaz tisztelővé tett, azok so- raiban adjon helyet neki is.”

Meleghangú üdvözlő levelet küldtek még Fördös Géza paksi és Kiss Ernő ta- mási ügyvédek s Báthory Géza dunaföld- vári kir. járásbíró betegségével mentette ki elmaradását.

Nunkovits Ferencz köszönő levele.

A központi járás községi jegyzői kara szép bucsu irat kíséretében, díszes emlé- kalbummal lepte meg Nunkovits Ferencz központi járási főszolgabírót, amikor nyug- díjazása után egészségi okokból külföldre távozott. A Szt. Blasiénben üdülő főszolga- bírótól most jött meg a válasza Purth Adolf bátaí jegyzőhöz. Ebből a szépen megírt levélből Nunkovits Ferencznek egész kara- ktere, szerény, mindenki által tisztelt, szere- tetre méltó *egyénisége* sugárzik elő, — kedves kötelességünknek tartjuk tehát, hogy egész terjedelmében közre adjuk a rövid, de tartalmas, lélekkel írott köszönő levelet:

Kedves Jegyző Ur!

A legbensőbb lelkiörömmel vettem kéz- hez az én egykori hű munkatársaimnak, a központi járás jegyzői karának oly díszes album alakjában kiállított bucsuiratát, mely lelkemnek jóleső meleg érzéssel zárja le együttműködésünknek — most már az emlé- kezésnek átadott — epoháját.

Jól eső érzést keltett bennem az annak idején Önökhöz intézett bucsuszavaimnak e mély érzésű, értékes visszhangja, — annak nemes alapokon nyugvó lélektana, mely tanu- sitja, hogy együttes munkásságunknak er- kölesi tartalmából kél ki az az érzés, mely azt az elmúlt időt Önökben túlnéni fogja.

És a midőn én a multba vetett egy futó pillantással átélem megint mindannak örömét, a mit az engem megértett jegyzői kar munkájának gyümölcseül tudok, — en- nek a rögzös uton kifejtett verejtékes mun- kának, a közérdeknek áldozott e buzgó szol-

szeretném megtudni, vajjon saját akaratából egyezett e bele, hogy olyanhoz menjen nőül, aki bizony apja is lehetne. A grófnő szót férjének, hogy keresse meg a comtesset; a gróf kiment s nyitva hagyta az ajtót. Látva azt, hogy nem jön vissza, beléptem a zong- ora szobába s Hallweil kisasszonyt kezén- fogva a szalonba vezettem. Itt kijelenttem, hogy ő tőle magától szeretném hallani, ami- ről szülői ép most értesítettek; mélyebb hangon hozzátettem, hogy magamra veszem, ha nemet akarna mondani.

Ugyan fel volt indulva s szakadozott hangon így szólt:

— Nem utasítom vissza, uram.

Láttam, hogy lábai nagyon remegnek s ezért egy székhöz vezettem őt; mikor kissé magához jött azt mondtam, hogy ha csak 10 évvel volnék idősebb, mint ő, ezt a kijel- entést vallomásnak tekinteném, de több mint mégegyszer olyan idős vagyok, úgy hogy könnyen lehetnék az apja is. Így hát nem csak arra van szükségem, hogy ne mondjon nemet, hanem hogy igent mondjon. Azt felelte, hogy rettenetes vagyok. Biztosítot- tam őt, hogy remélem, többé nem akadé- koskodom jövőjét illetőleg, de ma határozott választ kell adnia. Végre megkaptam; meg- csókoltam a kezét, a grófot, kinek könnyek usztak a szemében, megöleltem, s biztosítva volt a boldogságom életem hátralevő részére.

Hlb.

galatnak hiven megőrzendő emlékével kívánom Önök mindnyájára a Mindenhatónak boldo- gitó áldását.

Ezekkel az érzelmekkel mondok én bucsut a távolból s küldöm mindnyájuknak szívélyes üdvöletemet.

St Blasién 1905. augusztus 12.

Nunkovits Ferencz.

VÁROSI ÉLET.

Képviselőtestületi gyűlés. Szekszárd nagyközség képviselőtestülete folyó hó 22-én délután 2 órakor a község ház tanács- termében rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a közetkező határozatokat hozták. 1. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Fejős Károly és Hawk Antal képviselőtes- tületi tagok küldettek ki. 2. Az amerikai szőlőtelep átadása és átvétele tárgyában a kiküldött bizottság által felvett jegyzőkönyv- ben foglalt megállapodásokat a képviselőtes- tület egyhangulag tudomásul vette. 3. A Ferencz közkörház megkeresésére egyhangu- lag kimondta a képviselőtestület, hogy az állami utat a vásárutczával összekötő utczá- nak 14 méterre való kibővítése és az utcai vonalra betegszobák építésének tilalmazása tárgyában hozott multkori határozatát fen- tartja s amennyiben a kórházi választmány a községnek ezeket a kikötéseit nem telje- síti, a község a kórház épület tömbjén keresztül vonuló utca utcajellegének fen- tartását fogja követelni. 4. A község terhére megállapítani kért illetőséget a képviselőtes- tület megtagadta. 5. A fogyasztási adó le- irás tárgyában beadott kérvények teljesítet- tek. 6. Horváth Ferencznek földhasznóbér elengedése tárgyában beadott kérvényét el utasították. A tárgysorozat kimerítése után, minthogy ez volt a községi képviselőtestület utolsó közgyűlése, Nagy György bíró közszü- netet mondott a képviselőtestületnek a köz- ség javát czélzó munkálkodásáért s az ő támogatásáért.

HIREK.

— **A király születésnapja.** A királyt születésnapja alkalmából a bölskei polgár- ság a következő távirattal üdvözölte: Böls- kei hivi ezerszeres áldást könyörögve, hó- doló tisztelettel üdvözlük Felségedet hetven- ötödik születésnapja ünnepén; esedezve ké- rik szüntelen a Mindenható fölvilágosító szent kegyelmét, hogy a legjobb magyar király aranyhive megérthesse leghivebb magyar nemzete szívének dobogását, s erős magyar nemzete élén mindig nagy, dicső és hatal- mas legyen a magyar király Hódoló tisz- telettel Vajay István, plébános, országgyűlési képviselő.

— **Személyi hírek.** Széchenyi Sándor gróf val. b. t. t. fia, Lajos, ki a londoni nagy- követségnél tanácsos, a mult héten hazaérkezett szülei látogatására Nagydorogra. — **Tóth Ödön** vármegyei tiszti ügyész, balatonföld- vári nyaralása után ismét átvette hivatalát. — **Tihanyi Domokos** kir. tanfelügyelő, **Wigand János** főgimnáziumi igazgató szintén megérkeztek szabadságukról. Dr. **Késmárky István** pécsi jogtanár e hó 25-én városunkban időzött. — **Szent Ivány Miklós** bonyhádi fő- szolgabíró aug. 16-tól szept. 16-ig terjedő szabadságra ment. — Dr. **Selcz József** kuriai bíró befejezte bucsulátogatásait s hétfőn utazik el új állomás helyére Budapestre.

— **Képviselőtestület alakulás.** Szekszárd rendezett tanácsa város ujonan választott képviselőtestületének alakuló közgyűlést a vármegye alispánja folyó 29-én d. e. 10 órára hívta össze.

— **Előléptetés.** A vallás- és közoktatás- ügyi miniszter **Holub József** tanári alapviz- gát tett egyetemi hallgatót a b. Eötvös Jó- zsef tanárképző collegiumban évi ezer koronás helyre előléptette.

— **Áthelyezés.** A király **Pataky István** igali járásbíró, lapunk kiváló munkatársát

saját kérelmére, törvényszéki bírónak — a nyiregyházi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **A szekszárdi kir. ügyészi állás.** Az aradi lapok értesítése szerint az ott megüresült ügyészi állást **Kresmárik Pál** szek- szárdi főügyésszel töltének be. Mi is úgy értesültünk, hogy **Kresmárik Pál** főügyészi- helyettes csakugyan kért áthelyezést, hozzá- tehetjük azonban, hogy általános sajnálkozást keltene áthelyezése.

— **Kinevezések.** **Jaskó Géza** központi járási kir. állatorvost a földművelésügyi mi- niszter Besztercebányára törvényhatósági ál- latorvosnak, helyébe pedig Szekszárdra **Bolyó Béla** állatorvost — nevezte ki.

Tolnai János vármegyei díjnokot a fő- ispán a bonyhádi szolgabírószághoz járási ir- nokká nevezte ki. E kinevezéssel szorgalmát és kiváló használhatóságát jutalmazta a vár- megye.

— **Találkozás tíz év után.** A pécsi kath. tanítóképző intézet 10 évvel ezelőtt végzett növendékei mult hétfőn találkoztak Pécsen. Először templomba mentek, majd volt taná- raiknál tisztelegtek. A találkozón vármeg- yénekből résztvettek: **Eber Géza** káplán okl. tanító, **Egri Béla** nejevel Szekszárdról, **Füzy Mihály** Döbröközről, **Lindauer Ádám** Grábócéről.

— **Esküvők.** **Bubits Károly** volt szek- szárdi, jelenleg nagykanizsai kir. törvény- széki aljegyző, tartalékos honvédhadnagy, f. évi szeptember hó 2-án esküszik örök hü- séget Tamásiban menyasszonyának **Szent- andrási Szévald** Elvirának, **Szentandrási Szévald Mór** Tolnavármegye főszolgabírója és **Alapi Salamon** Elvira bárónő leányának.

Dr. **Mehrfels Lajos** a szekszárdi kir. köz- jegyző irodavezetőj, Tolnán f. hó 17-én esküdt örök hűséget menyasszonyának, **Schweitzer Mariska** kisasszonynak.

— **Kaszinó estély.** A szekszárdi kaszinó kisasszony nap előtti szombaton, vagyis szept. 7-én este nagyobb szabásu estélyt tart a kaszinó nyári helyiségében. Mivel már régen volt estély, mindenfelől nagy érdeklődés mu- tatkozik a sikerültnek ígérkező multság iránt.

— **Bokréta ünnepély.** A szekszárdi ka- szinó bazárjának építése annyira haladt, hogy ma délután már a bokréta ünnepséget is megtarthatják. A kaszinó ez alkalomból meg- vendégeli az összes munkásokat.

— **Bucsu bankett.** **Marton Sándor** bonyhádi r. kath. káplán tiszteletére, kit Pécsre hitoktatónak helyeztek át, tisztelői jól sikerült bankettet rendeztek a bonyhádi róm. kath. olvasókörben.

— **Pályázat a rendőrkapitányi állásra.** Tolnavármegye alispánja a vármegye hiva- talos lapjában pályázatot hirdet a szek- szárdi rendőrkapitányi állásra. A fizetés 3000 korona, a lakbér pedig 400 korona. A pá- lyázati kérvényt szeptember hó 23-ig kell benyújtani Tolnavármegye főispánjához. Érte- stülésünk szerint eddig négy pályázó van a jelzett állásra: **Rácz József** p. ü. számviz- gáló, **Dömötör Miklós** anyakönyvvezető, **Lippich Zoltán** belügyminiszteri irodatiszt, **Szoboda Sándor** pancsovai rendőrkapitány. A kinevezés a főispán joga levén, korainak találjuk a találgatást, hogy a jelzett állást ki fogja elnyerni, hisszük azonban, hogy főispánunk ismert igazság szeretetével ezt a nagyon is fontos állást a közhatalom óhaj- tásának megfelelően fogja majd betölteni.

— **Eljegyzések.** **Deutsch Benő** vasuti hivatalnok, eljegyezte **Pollatsék József** tolnai sörkereskedő leányát **Károlinka** kisasszonyt.

Löwensohn Jenő, **Löwensohn Gáspár** meggyespusztai nagybérlő fia, a napokban eljegyezte **Andrényi Erzsikét**, **Andrényi Zsigmond** budapesti nagykereskedő és nagy- iparos leányát.

Honig József eljegyezte **Hirsch Her- min** kisasszonyt Dombóváról.

— **Válasz Kristóffyknak.** A társadalom tudományi társulat erélyes feleletet kíván adni Kristóffy belügyminiszternek s egyáta- lán nem akarja átengedni részére az általános választási jog kezdeményezésének dicsőségét. A feleleten **Apáthy István** kolozsvári egye- temi tanár elnöklésével egy bizottság dolgo- zik, a melynek vármegyénekből **Simontsits**

Elemér vármegyei főjegyző is tagja. Az előkészítés munkájában részt vesz *Leopold Lajos* ózsáki nagybérlő is, ki a sociológia tudományok alapos ismerője és munkása.

— **Templom javítás.** Ismeretes a nagyközönség előtt, hogy *Wosinsky Mór* apátplébános a legnagyobb odaadással azon buzgólkodik, hogy a belvárosi templomot 100 éves fennállásának emlékére lehetőleg díszessé tegye. A színes üvegablakok már majdnem mind készen vannak, a falakat díszítő olajfestmények most készülnek. Ujabbán ismét sikerült *Wosinsky Mór* apátplébánosnak a vallás- és közoktatási minisztertől egy nagyobb összeget kieszközölni, a mely összeget az ajtók átalakítására fogják fordítani. Az ajtók ugyanis befelé nyílnak, a mi igen nehezessé teszi a kijárást, s azonkívül a veszélyes léghuzat ellen sehogysem lehetett védekezni; a leendő átalakítás szerint az ajtók kifelé fognak nyílni, s minden ajtón belül üveg szélfogók alkalmaztatnak, a melyek a templomban tartózkodókat meg fogják védeni a léghuzattól. Az oltárokat szintén renoválják. E célra *Wosinsky Mór* Szekszárdra rendelt néhány márványeszesztőt, a kik a jövő héten megkezdik a munkát. Az oltárok lecsiszolásának költségét abból az összegből fogják fűdözni, a melyet a szekszárdi hívók gyűjtenek össze a kibocsátott gyűjtőiveken. Mint értesülünk, nemcsak az intelligens osztály, hanem a polgárság is szívesen hozzájárul, e nemes cél érdekében s remélhetőleg nemsokára együtt lesz a szükséges pénzösszeg, a mely lehetővé teszi a templom teljes renoválását.

— **Halálozások.** *Tóth Ignác* szekszárdi fodrász, folyó hó 19-én, életének 57-ik évében elhunyt. Pár évtizeddel ezelőtt Harkányból telepedett le itt nálunk s azóta fodrász terme a legnagyobb látogatottságnak örvendett. Szorgalmas, törekvő, derék iparos volt, ki közbecsülésre tudott szert tenni. Temetése szent István napján d. u. 5 órakor nagy részvét mellett ment végbe, a rokonok, jóbarátokon kívül, a szekszárdi intelligencia is feltűnő nagy számmal volt képviselve, ezáltal is ki akarván mutatni, hogy a tisztas jóravaló iparost meg tudja becsülni. Az elhunyt neje és családja a következő gyászjelentést bocsátotta ki: *Özv. Tóth Ignáczné* szül. *Doór Evilla*, ugy a maga mint nővére *özv. Máthisz Nándorné* szül. *Doór Mária* és id. *Debuly Antal* mint apósa, ugy annak neje *Kliemann Anna* mint anyósa és az összes rokonság nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti hön szeretett férjének, *Tóth Ignácznak*, folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor, életének 57-ik, boldog házasságának 27-ik évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 20-án d. u. 5 órakor fognak a gyászházban (*Kossuth Lajos-utca*) a róm. kath. egyház szertartása szerint becsontatni és onnan az újvárosi régi sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 21-én reggel fél 8 órakor fog a belvárosi róm. kath. templomban a mindenhatóknak bemutatni. Szekszárd, 1905. évi augusztus hó 19. Áldás és béke poraira!

Darázs János posta altisztnek, a szekszárdi tűzoltó-egylet alparancsnokának neje, szül. *Borbély Juliána* hosszas szenvedés után, élete 52. évében elhunyt. — Temetése hétfőn délután 5 órakor volt s ezen *Boda Vilmos* vezetésével a tűzoltóság is testületileg megjelent. A tűzoltó zenekar pedig gyászdíszülőt játszott.

— **A pécs—bátaszéki vasút.** A pécs—bátaszéki vasút építésének ügye rohamosan közeledik a megvalósulás felé. Baranya vármegye hozzájárulása, illetőleg részvényjegyzése ugyan eldöntve még nincsen, az engedélyesek közbenjárására a kereskedelemügyi miniszter e hó 12-ére mégis kitzte a közgazgatási bejárást. A hivatalos bejárás a jelzett nap délelőtt 9 órájkor Baranya vármegye székházából indul ki s szeptember 16-ig tart. Az utolsó napon Bátaszék és Bata községek határát járják be a kiküldöttek.

— **Szociáldemokrata népgyűlés Szekszárdon.** E hó 20-án Szt. István napján dél-

után tartották meg a szekszárdi szociálista elvtársak népgyűlésüket, melyre hivatalos szónokul *Schönherr Gyula* budapesti kárpi-tos iparos, mellékfoglalkozásra nézve szociálista népszónok jött le Szekszárdra. A népgyűlésen *Boda Vilmos* országgyűlési képviselő is megjelent, kit külön meghívtak a gyűlésre. A politikai hatóság részéről *Bajó Pál* főszolgabíró és Dr. *Hagymássy Zoltán* h. szolgabíró jelentek meg. A gyűlés megkezdése előtt néhány vörös karkötős elvtárs a „Népszava” című lapot és a „szociáldemokraták szervezési szabályzata és programja” nyomtatványt osztogatta a megjelent közönségnek, mely körülbelül 4—500 lehetett s melynek sorában éppen a szociáldemokrata elvtársak voltak a legkevesebben, 10—15-en. *Schönherr* igen jól begyakorolt előadással két óra hosszáig beszélt, fejtegetve a szociáldemokraták küzdelmeit és kívánságait s igyekezett részére hódítani a kisiparos, kisbirtokos és kiskereskedő osztályt. Annyi bizonyos, hogy a legelső néprétegnek szája ize szerint tudott beszélni, de némi hatást csak akkor tudott elérni, amidőn azt hangoztatta, hogy ezentúl a munkás napszám 60 fillér helyett 3 korona legyen; ezt meg is éljenezték a napszámból élő hallgatók. A két óras bőbeszédű beszéd után *Ács Károly* jegyző egy határozati javaslatot olvasott fel, melyben a szociálistáknak az általános titkos szavazati jogra vonatkozó álláspontjuk van körvonalozva. Ezt a javaslatot aztán a megjelent néhány elvtárs el is fogadta.

— **Vizbeeresztés a bátai zsilipen.** Az aszály kiapasztotta a kutakat a szekszárd-bátai ármentesített területen. Ahol azelőtt éveken át belviz sanyargatta a vidéket s a mai kalászt termő dűlők felett csólnakon járt a halászó polgár — ma már a kutakban sem található víz, a homok altalaj nem ad forrást, akárhogy mélyítsék is a kutak fenekét. Az ezer fokok és holt medrek szárazok, még fü sem terem bennök. A jószágartató gazdák fűhöz-fához kapkodnak — no meg vízhez, de éppen ezt az utóbbit nem találják sehol. Bátaszék község sertés állományát látja veszélyben és sürgős kérelmet intézett az ármentesítő társulathoz a bátai zsilip felnyitása végett, hogy az épen megáradt Dunából a belviz levezető csatornába egy kis friss viz bocsáttassék be. Miután a község az esetleg előre nem látható károkért elvállalta a felelősséget: a társulat a zsilipet f. hó 17-én felnyitotta. 3 napig folyt befelé a Duna, a belvizcsatornák megteltek friss Duna vízzel — és friss dunai hallal — egész A.-Nyék községéig anélkül, hogy a viz kárt tett volna s annélkül, hogy a csatornából kilépett volna a víz, nagy megnyugvására a jószágartató gazdáknak. A decsiek látva ezt a szép eredményt 21-én szintén kérvényt nyújtottak be a decsi zsilip felnyitása végett, hogy így a decsi és pilisi határok is egy kis friss dunai vízhez juthassanak — de már elkéstek, mert közben a Duna ugy leapadt, hogy a külömben is magasabb fekvésű decsi zsilipen már nem lehetett vizet beereszteni: szárazon maradtak.

— **A szkioptikon bemutatása.** A muzeum számára megvett szkioptikont a szakértő a legnagyobb valószínűség szerint, ha tudniillik a muzeumban a javítási munkálatokkal elkészülnek — szeptember 8-án fogja fölállítani, s az előadó bizottságnak bemutatni. Szeptember 10-én pedig meglesz az első bemutató előadás a nagyközönség számára. *Wosinsky Mór* muzeum igazgató tartja az első felolvasást, a mely az ember őskoráról fog szólni.

— **Életunt vak.** *Müller János* mórágyi lakos, ki már 88 éves és 12 év óta vak, f. hó 18-án lakszobája ajtaján felakasztotta magát. Tettének oka életuntság.

— **Szerencsétlen esés.** Dr. *Póth Radó* járás orvos Bonyhádon épülő házában f. hó 21-én egy kőműves kézi leány az állványról félrelépve, lezuhant és fején súlyosan megsérült. A sérülés nem életveszélyes.

— **Tűz.** Alsónyéken f. hó 11-én egy asztag buza elégett. *Berényi Jenő* községi jegyző, tűzoltó parancsnok erélyes intézkedésének köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt.

— **Próbasztrájk.** *Schleier János* majosi „Windflügel”-i birtokán a cséplő munkások sztrájkba léptek aug. 18-án, de már 21-én újból megkezdték a munkát.

— **A sztrájkból folyó kihágások elinté- zése.** *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter felhívást intézett a törvényhatóságokhoz, mint másodfoku iparhatóságokhoz, hogy a munkások és munkaadók egyenetlenkedéséből, a sztrájkból folyó kihágásokat soron kívül vegyék tárgyalás alá. Ezen kihágási ügyek jogerős elintézése ugyanis részint késedelmes eljárás, részint felebbezés folytán nagyon elhúzódik, ugy hogy gyakran semmi előnye nincs, sőt hátrányos, mert olyankor érik el az érvényesítés stádiumát, midőn már az egyetértés helyre állt.

— **Szétrobbant hordó.** *Jelus János* tolnai cipész mester házában a napokban egy négy hektoliteres hordót spiritusszal akartak kiégetni. Egy kissé azonban több spirituszt találtak a hordóba önteni s így az iszonyu durranással szétrobbant. A szét repülő donga darabok több ablakot betörték; — ezer szerencse azonban, hogy a hordó körül foglalatostkodóknak semmi bajuk sem történt.

— **Tolvaj cseléd.** *Tóth Juli* 19 éves szekszárdi szül. hajadon *Schmitz Géza* zombai kereskedőnél volt szolgálatban, a honnan f. hó 4-én megszökött s az üzletben levő pénzes fiókból 20 koronát ellopott. A nevezettet a zombai csendőrség f. hó 22-én elfogta és a kir. ügyészséghez bekísérte.

— **Enyveskezü szerető.** *Ruzsa János* 53 éves dunaföldvári lakos, f. év febr. óta vadházasságban él a 23 éves *Csornyánszki Imréné*, szül. *Szántó Julival*. F. hó 21-én a csendőrségnél panasolta *Ruzsa János*, hogy a délelőtti folyamán a menyecske szerelmeskedés közben 44 koronáját ellopta és visszaadni nem akarja. Ugyanakkor azt is panasolta, hogy a tavasszal 100 koronáját már ellopta, de akkor nagy könyörgés után 10 kor. híjjával visszaadta. A csendőrség a menyecskénél házkutatást is tartott, de a pénzt fel nem találta.

— **Agyonrugta a ló.** *Forster Ferencz* gazdasági kocsis, miszlai lakost, f. hó 22-én reggel a mikor az istállóban lovait tisztogatta, az egyik ló a jászolhoz nyomta, majd mikor összeesett, megtiporta annyira, hogy másnap meghalt.

— **Reményteljes fiu.** *Freund Ignác* Vilmos nevű fia, a kit atyja kitagadott f. hó 20-án éjjel álkulcsal atyja udvarába s onnan a pinczébe behatolt s onnan nagyobb mennyiségű pálinkát ellopott. A csendőrség elfogásakor 7 drb. álkulcsot talált nála.

— **Szerencsétlen lopás.** F. hó 19-én *Tárkány pusztán Vincze Teréz* kéve adogató, mikor ozsonázás végett a cséplőgépről le akart szállni, a még mozgásban levő gépdobjába lépett, a mely alsó testrészét összetörte s néhány óra múlva meghalt.

— **Az arató áldomás vége.** Szent István napján Sütvény pusztán a cséplő munkások részére az uradalom áldomást adott, a mikor a *Fodor* és *Szemes* testvérek összeverekedtek. Béres társaiknak azonban sikerült őket szétválasztani s a *Fodor* testvérek hazamentek. De a *Szemes* testvérek másnap sem felejtették el a tegnapi összekocczanást s mikor este a munkáról hazatértek, a *Fodor* testvéreket vasvillákkal és botokkal megtámadták. *Fodor György* látta, hogy élete veszélyben forog, *Szemes Pált* tehát vasvillával ugy fejbe vágta, hogy nemsokára meghalt. A következő nap pedig az életben maradt *Szemes* testvérek *Fodor Györgyöt* verték agyon. A tamási járásbíróság a vizsgálat teljesítése végett a helyszínre kiszállt.

— **Tolvaj és orgazda.** *Rudolf Márton* szekszárdi lakos *Wilczek Sándor* József-pusztai bérlő szántóföldjéről 12 csomó zabot 84 korona értékben ellopott. Csakhamar tul is adott rajta, mert *Máté István* szintén szekszárdi lakos — bár tudta, hogy a zab lopott holmi — megvette tőle 30 koronáért, mindkettőjüket feljelentették.

— **Sas helyett fácánt lőtt.** *Jakab János* decsi lakos tulajdonkép kint lakik a szálláson, alig félkilométernyire a bátaszéki urodalomhoz tartozó Dunaerdőtől. A napok-

ban úgy vette észre, hogy az udvarában futkározó csibék fölött egy sas keringett, sőt le is csapott; *Jakab* a sást puskával kezében követte be az erdőbe és ott reá lőtt, csak hogy furfangos vadászszerencsével egy szép fácánt durrantott le — amint állítja — véletlenül. Ugyancsak véletlenül *Stepanek* Ferenc vadőr rajtakapta a szerencsés sasvadást, — ki a régi szerkezetű filintát, — melyet állítólag a múlt évben egy odvas fában talált, — amugy melegében a lassú csárda mellett levő Dunaágba bele hajította.

— **A n. érd. közönség** szíves figyelmébe ajánljuk *Arva J.* könyvkereskedését, Szekszárdon dr. Hangel féle házban, hol úgy a gimnáziumban, mint a polgári flu- és leány iskolában használandó tankönyvek eredeti bolti áron beszerezhetők. Ugyanott az összes tankönyvekből *régi használt könyvek fél áron kaphatók*. Iskola fenttartók, gondnokok 10% engedményben részesülnek. Különösen felhívjuk a figyelmét a fenti cégnek mai számunkban megjelent hirdetésére.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — fenyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Mégejt híres vízű Borszéknek forrása,
Mely már Atillát is vendégül traktálta.
Itt pedig **Toinában**, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek **tángborából** — ha megtelik gyönggyel
A magyar néplélek őseréje tör fel . . .

Csak **borszéki vizet** igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

VIDÉK.

A simontornyai község ház felavatása.

Az 1905. évi Szent István nap örökké nevezetes és emlékezetes nap lesz Simontornya nagyközség történetében. E napon avatták fel a 44 ezer korona költségen épült díszes község házat.

Már kora hajnalban tarack lövések és sürűen fellobogóztak köz és magánépületek hirdették, hogy Simontornya lakossága ünnepre készül.

A délelőtti folyamán a lakosság először a rom. kath. templomban megtörtént ünnepi istentiszteleten vett részt. Itt *Zadravecz* István, dunaföldvári papnövendék, magasan szárnyaló szent beszéd keretében méltatta Szent István napjának történelmi jelentőségét. A hallgatóság szívében a hazaszeretet lelkesedésével távozott a gyönyörű beszéd hatása alatt a templomból, s a lobogó korláttal körülvevő városházához vonult.

A csinos külsejű nagy épület a község közepén, a Sió mellett épült, homlokzatán aranyozott ősi községzímmerrel. Belső helyiségei a legkényesebb igényeknek is kényelmet nyújtanak, mert tágas, világos, magas termei és irodahelyiségei bármely járási hivatal elhelyezésére is alkalmasak lennének. Az épület eszmei tervezése *Bereczk* István községi főjegyző-, a keresztülvitele pedig *Löwy* helybeli építőcézég érdeme.

11 órakor a község háza nagytermében képviselőtestületi diszgyűlés volt, melyre a következő vidéki vendégek is megjelentek:

Báró Jeszenszky György főszolgabíró (Gyöngy), *Késmárky* Dezső szolgabíró (Gyöngy), *Gyimóty* Jenő gymn. tanár (Gyöngy), dr. *Keck* László ügyvéd (Gyöngy), *Toth* Ödön megyei tiszti ügyész (Szekszárd), *Albrec-tonics* Imre (Szakadát), *Várkonyi* Imre jegyző (Gyöngy), *Niefergall* Nándor jegyző (Dunaföldvár), *Lordthaler* Dezső cs. és kir. főintéző (Nagy-Dád), *Faragó* Dénes intéző (Ráczegres), báró *Jeszenszky* Ödön szolgabíró (Gyöngy), dr. *Fantusz* Fülöp kasznár (Ráczegres), *László* Ede műegyetemi tanár (Budapest), *Bali* Sándor polg. isk. tanár (Szigetvár) és végül *Rátkay* László a kertület országgyűlési képviselője stb.

A diszgyűlés keretében *Takács* János bíró megnyitó beszédében köszönetet mond a

jelenlevőknek megjelenésükért és rámutat az új község házában szükséges voltára.

Bereczk István főjegyző előterjesztette a község háza felavatás ünnepélyére vonatkozó előjárásági határozati javaslatot, többek között megemlékezik *Zenker* Alajos műépítészről, a község háza tervezőjéről, *Löwy* Mór fiáról, mint az építés elvállalójáról és *Reisz* Ede főmérnökéről, mint az építés ellenőrzőjéről. Ezekre és az összes munkásokra Isten-áldását kéri.

Dr. *Kis* István körorvos szép értekezésben beszél a község mai szervezetéről a polgárság jogairól és kötelességeiről. Hatásos beszédének végén kulturális tevékenységre hívja fel a képviselőtestületet. Beszédjét, mely érdekes rajza a községi élet fejlődésének alább egész terjedelmében közöljük.

Löwy Jakab a község háza építését ismertette, szakismeretre valló szavakban emlékezik meg a görög, római és végül hazánk építészeti fejlődéséről. Javasolja a községnek szép épületekkel való nagyobb mérvű emelését, áldást kér azokra, akik az új község háza építésének eszméjét felvetették.

Báró *Jeszenszky* György főszolgabíró élteti Simontornya közönségét, mert önzetlenül a jövő nemzedék számára ily szépet alkotott, kívánja, hogy a simontornyaiak példája kihasson a többi községekre is.

Toth Ödön vármegyei tiszti ügyész, a szülőföldhöz való ragaszkodás magas szelleméről mondott hatásos beszédet.

Németh József községi képviselő báró *Jeszenszky* György főszolgabíróhoz intézte szavait, kérve őt, hogy községünk ügyeit — úgy mint eddig — továbbra is szívében hordja.

Végül dr. *Vas* Izor orvos a szellemi vezetés buzgalmáról és szorgalmáról nyilatkozott elismerőleg s indítványozta, hogy az összes beszédek jegyzőkönyvbe vétessenek, mit a közgyűlés el is fogadott.

A gyűlés bezárása után a közönség a község háza elé vonult, hol az Isten szabad ege alatt *Bereczk* István községi főjegyző üdvözölte a fenkölt gondolkozású lakosságot, a mely mint beszédében mondá nemcsak lelkesedni, de áldozatot is tud hozni a közügyekért. Kívánja, hogy az épület legyen minden időn át a legszebb erények méltó emlékműve, ragyogjon az mindig a tisztaság sugarától s hogy adjon a Mindenható a népnek bölcseséget, hogy e díszes épületbe mindig oly vezetőket válasszon, kik lelkiismeretes buzgalommal teljesítik feladatukat. Isten áldását kéri az épület tervezőjére, építőjére s mindazokra, kiknek verejtéke és fillére megalakította.

Ezután *Rátkay* László országgyűlési képviselő vette át a szót. Beszél a községről mint a nemzet élet fájának egy gyökérszálláról, beszélt az ifjuság neveléséről, az ipar és kereskedelem fejlesztéséről, a hazaszeretetről és a felekezeti egyetértésről; megígolta, hogy Simontornyának olyan lesz jövője, mint múltja volt. A hévvel, lelkesedéssel előadott szép beszéd nagy hatást tett a hallgatóságra.

De a község érdemes előjárásága nemcsak szellemi táplálékról gondoskodott, hanem a község háza udvarán bort, sört, kiflit és szivart osztott szét.

Délután 1 órakor volt a nagyvendéglő feldisznított udvarán a társas ebéd, hol a szellemes felköszöntőkben sem volt hiány.

Az első felköszöntőt *Toth* Ödön a királyra mondotta, később pedig *Rátkay* „a nemzet öfelségére“ üritette poharát. Pohárbeszédet mondtak még: *Mányok* T., *Gyimóty* Jenő (Gyöngy), *Löwy* J., *Tauscher* Dénes, *Bali* Sándor (Szigetvár), *László* Ede (Bpest), dr. *Kiss* István, *Bereczk* István, dr. *Vas* Izor.

Este a nagyvendéglő udvarán, cigányzene mellett táncmulatság volt, együtt mulatott a község kicsinyje nagyja, méltóan az ünnep jelentőségéhez.

Salamon Ferenc és *Fonyó* Jenő szép amateur felvételekkel is megörökítették az ünnepély főbb jeleneteit.

Ime így folyt le községünk e szép ünnepése, melyhez hasonlót már rég nem láttunk. Szívvel kívánjuk, hogy e napon elhangzott szöveggel-szebb eszmék megvalósuljanak, hogy az im-

már rendeltetésének átadott község háza a haza és felebaráti szeretetnek s a felekezeti és társadalmi egyetértésnek és a magyar nemzeti kultúrának temploma legyen.

K. M. J.

* * *

Dr. *Kiss* István körorvos egy kis tanulmányt is beillő beszéde ez.

Mélyen tisztelt ünneplő közgyűlés!

Mai napon ünnepelem község háza felavatását, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy visszapillantást vessek általában a község fejlődésére, mai szervezetének kialakulására és a községet képviselő és vezérlő testületnek a polgárokkal szemben való kötelességeire.

Általában községnek nevezünk egy helyközösséget, a mely egyesíti a hasonló érdekek és célok által szorosabb összeköttetésbe hozott egy területen lakó polgárokat. Tehát a politikai államtestben ez képezi a legkisebb egységet, épügy mint a polgári testben a család.

Honfoglaló őseink, mint nomád nép családi szervezettel bírtak és családok által kormányoztattak, de ez még nem szervezett közösség. Már bejövetelekkor találtak itt városokat, mint a régebbi német uralom maradványait és később a beköltözött szászok úgy a Szepességben, mint Erdélyben alkottak rendezett községeket is, alapját vetvén meg a városoknak és városi polgárságnak. Mai nap is a községet úgy tekinthetjük, mint az évszázadok alatt megerősödött város és szab. kir. város kezdetét.

Ekkor a falu vagy község nem volt egyéb, mint sátor vagy kunyhó telep, hol az urasági jobbágyok meghúzták magukat, szolgálván a robotot és munkálván a földet.

Már Nagy Lajos király és később *Mátyás* alatt több-több szabadságot kaptak a jobban összetömörülő községet alkotó jobbágyok és a szabadköltözökés is megadott nekik. Az adót vagy tizedet az uraság és papság természetben beszédte rajtuk, apró peres ügyeket elintézte az ur szék. Evvel szemben az ország védelme egyedül a köz- és főnemesség és főpapság kötelessége volt, ők voltak tehát a nemzet fenntartó elem.

Több önállósággal bírtak az u. n. mezővárosok, melyek vásártartási joggal is rendelkezvén önálló ipart és kereskedést fejthettek ki. Így Simontornya már 1375-ben kap vásártartási jogot és évszázadokon át egész vidék emporiuma. A török 140 évi uralma alatt innen kormányoznak 120 községből álló szandzsákságot. Nagyobb önállóságra vergődhetett ez alatt a város, mert 1700-ban *Görics* Miklós akkori városi jegyző oly értelmű szerződést köt az új birtokossal Gr. *Styrummal*, hogy: „soha jobbágyoknak nem tekintetnek, hanem szabad polgároknak,“ — ugyanekkor megegyeznek az adóra és tizedekre nézve.

A község mostani alakját és szervezetének alapját az 1848-iki törvényekben kapta meg, a mikor is megszűnván a jobbágyosság, egyenlő kötelezettség alá került az ur és a paraszt. A katonakötelezettség és adózás közzsége úgy a középbirtokoknak a községekben és azok közelében való szétszórtsága egybeolvasztotta az érdekeket s a régi közbirtokos osztály a paraszt jobbágyossággal és iparossággal együtt alkotta a mai községet. Sajnos, hogy a nagyobb birtoktestek ma is nagyrészt idegennek tekintik magukat ezen közösségtől és még ma is csüngnek holmi feudális hagyományokon.

A község mint autonóm testület képviselői útján szabadon rendelkezik az intézkedik belügyei felett; másrészt azonban végrehajtó közege is felettes hatóságainak. Önálló hatásköre nagy nemzetgazdasági tevékenységre teszi hivatottá, bár kezei megvannak kötve a törvényhatósági engedély szükségessége által, mégis tekintélyénél fogva számos esetben üdvös működést fejthet ki népe javára.

A magyar nép mint őstermelő, vele született hajlamánál fogva igen ragaszkodik a földhöz, melytől csak a végső szükségben válik meg. A népszaporulat és eme ragaszkodás folyamánya a mindinkább fellépő földéhség.

Bármennyire iparkodjék is valaki, takarékoskodjék és gyűjtsön, földet nem vehet, mert nincs eladó; leköti azt a sok hitbizomány, és más egyházi és világi alapítványi birtok. Mily szép munkakör kínálkozik e téren egy képviselő testületnek, ha községét így is fejlesztheti; pár év alatt kidolgozza a föld árát a nép szorgalma. Ellenben sajnosan kell tapasztalunk, hogy mi kiket évszázados tradíciók, dicső történelmi multunk és szerencsés földrajzi fekvésünk is egy szép népes és termékeny vidék központjává praedestinált, nem fejlődhetünk. Városunkat a 30 év óta fennálló vasutig sem tudtuk kiterjeszteni a közbeeső kötött birtok miatt. Így a fölts munkaerő szétforgácsolódik, tesped, az ipar pang és nem fejleszti ki produktív erejét.

Nencsak tespedés, de visszaesés is van az országban az 50 év előtti állapotokra, főleg a nagy birtokosok által üzött gazdálkodás miatt; mutatja ezt a munkások elégedetlensége és az agrár szocializmus fellépése.

Kapcsolatban a földhiánnyal lassankint létrehozták a fokozottabb igények és tán részben önhibánk a nagyfoku eladósodást.

Az a régi közbirtokos osztály, mely hajdanán az igazi államalkotó elem volt, a súlyos terhek alatt összerokkadt, — helyet adván a törekvő polgárságnak. Sok helyütt beállt eme egészséges alakulás, de csak lassan halad a bajokból való kitisztulás, a régi középosztály az öt megillető helyet foglalta el. Szellemi vezetője az országnak mindenütt úgy a vármegyénél, mint más szellemi foglalkozásoknál; ma is úgy küzd mint az előtt, de a tudomány fegyvereivel, — míg a földmivelő igyekszik szorgalmával biztosítani magának e földet.

A személyi hitel hiánya hozta létre, hogy minél szegényebb valaki, annál nehezebben s drágábban jut segítséghez. A tőke egyenetlen eloszlódása mintegy visszahozza a régi jobbágyi állapotokat!

A nagyobb tőkék iparvállalatokba fektetése, erős lüktető vállalkozási szellem lekötné a fölts munkaerőt, gátat vetne a kivándorlásnak és új keresetágak által emelné a közvagyonosodást.

Kiváló fontos mezőgazdasági ág a szőlőművelés, mely nálunk szép virágzásra fejlődött. Belterjes munkálkodás, szövetkezetek alakítása nagy lendületet adna és szép munka kört kínál.

Végül szomoruan kell konstatálnom, hogy bármily kedvező fekvéssel bir is községünk s közlekedése központtá teszi, intelligenciája pedig kiemeli, — mégis culturalis téren igen visszamaradtunk. Égető szükség, sőt létfeltétel reánk nézve intelligenciánk fejlesztése, az által, hogy mihamarabb igyekezünk megvalósítani régi vágyunkat egy ipar- vagy polgári iskola felállításával. Több száz iparos és polgártörekvő tehetséges fia emelkedne ekkor ki a középszerűségből.

Küzdjünk és munkálkodjunk vállvetve mindnyájunk javára, hogy minden polgártársunk boldog és megelégedett lehessen. Mert csak boldog emberek védhetik meg a hazát megpróbáltatások napjaiban és biztosítják fennállását egy újabb ezer évre.

Vezéreljenek minket t. képviselő urak, a fenntebb elmondott eszmék, hogy eme csarnok, melyet ma ünnepélyesen megnyitunk, ne a hiúságnak és nagyravágyásnak jett legyen bálványul emelve, hanem legyen ez a nemes eszmék és munka temploma. Innen induljon ki minden cselekedet, mely népünk javára törekszik. Akkor lesz működésünkön áldás és felsőbbségünk elismerése s népünk halálja kiséri fáradozásainkat.

Isten minket úgy segéljen!

Dr. Kiss István.

Tolna.

Alapkö letétel. A tolnai új község ház építésénél, az alapkö ünnepélyes letétele, a községi előljáróság, építő bizottság, az építések és nagy számú közönség jelenlétében f. hó 19-én ment végbe. Úgy tudjuk, hogy az épület az idén tető alá kerül s jövő évi július hó 1-én tartozik a vállalkozó azt a községnek átadni.

Paks.

Tűz Pakson. Paksi tudósítónk írja: Folyó hó 22-én d. u. 1/24 órakor Pakson a gazdasági cséplőhelyen a németkeéri ut mentén tűz ütött ki, mely oly gyorsasággal terjedt, hogy daczára a szélesendes időnek mintegy 60—70 parasztagazda ez évi takarmány és szalmatermése elpusztult. A paksi derék tűzoltóságunk köszönhető csak, hogy a tűz a város felé levő kazlakba nem kaphatott. A tüzet állítólag libapásztor gyerekek okozták, kik a szomszédos kukoricza földről hozott kukoriczát nyáron akarták megsütni a kazlak árnyékában. A kar mintegy 50000 koronára tehető. Biztosítva semmimem volt. Ezuttal is szomorú intő példa áll a paksi gazdaemberek előtt arra, hogy ne sajnálják a csekély biztosítási díj fizetést, mert az amugy is nyomoruságos száraz évek ily csapás esetén az inséget fokozzák csak.

Dombóvár.

— **Színészek Dombóváron.** Szilágyi Dezső színtársulata tartja előadásait Dombóváron. Az előadások elég jól mennek. A közönség lehetőleg megtölti a nézőteret.

— **Villanyvilágítás.** A villanyvilágítási munkálatok serényen folynak. Az épület majd teljesen készen áll. A vezetékek felrakása is javában halad. Minden kilátás megvan, hogy a sok viszontagságos előzmény után az őszre már villanyos fény esik a község megszokott sötétségére.

— **Iskola megnyitás.** Az állami iskola és az izr. iskola jövő héten megkezdik a nyári szünet után működését.

CSARNOK.

A szép özvegy.

Dávid Miklósné igen korán özvegyen maradt. Szép halvány arca alig árulta el, hogy tul van a huszonötödik évén. Inkább leánynak látszott, mint asszonynak. Mikor férjét elvesztette, teljesen visszavonult, s bánatának élt, majd titokban a jótékonyt gyakorolta. Erre a célra egyik régibb barátjának, a hervadozó Ella kisasszonynak szíves közreműködését használta föl. Ez a kisasszony volt az egyedüli, a kivel érintkezni szokott, s a két hölgy viszonya természetesen elég bizalmasá vált.

Ella kisasszony hajdanában igen válogatott, és a hosszas válogatásban nem talált megfelelő férjet. Most már talán le is mondott a páros élet örömeiről, mert szerinte nincs a földön olyan férfi, a ki kellően meg tudná becsülni egy önfeláldozó feleség szerelmét. Mégis Sárváry Lulut bizonyos tekintetben kiemelte a többi közül, azonban örökösen szidta hibáit, és szőke haja helyett feketét óhajtott volna, erős természetét inkább nyulánkabbnak, hajlékonyabbnak szerette volna.

— És miért? kérdezte Dávidné.

— Hogy miért? szolt meglepetve a kisasszony. Igazán nem tudom. De mégis talán azért, mert szeretnék olyan tökéletes férfit ismerni, a milyet a képzeletem alkotott hajdanában...

— Én úgy látom, vélte a szép özvegy, te érdeklődöl.

— Én?!...

— Igen, te.

— Oh nem, oh nem, tiltakozott Ella kisasszony. Igazságérzetem készlet, hogy elismerjem annak az urnak az előnyeit. Könnyen azt hihetnéd kedvesem, hogy mindenkit tökéletlennek tartok. Pedig nem...

A beszélgetés abban maradt, mert a szobaleány nyitott be, és jelentette, hogy három hölgy óhajt tisztelni a nagyságos asszonynál. Dávidné csodálkozva nézett Ella kisasszonyra, de csakhamar intett a leánynak, hogy a három hölgy jöhet. És a három hölgy jött is. Kivált közülük egy ősz matróna, s előadta, hogy ők jótékonyt egyletet óhajtanak alapítani, s eljöttek megkérni Dávidné öngnagságát, fogadná el az egylet elnökségét, mint a ki legméltóbb erre a tisztre csak azért a tömérék jótékonytáért is, a mit eddig titokban gyakorolt. A szép özvegy piruló

szemrehányással tekintett Ella kisasszony felé, a ki zavarában karkötőjét forgatta nagy buzgalommal; a három hölgyet pedig azzal az ígérettel bocsátotta el, hogy megfontolja a dolgot.

— Ej Ellám! miért árultál el, szolt Dávidné. Tudod, hogy nem szeretem a nyilvánosságot. Istenem, Istenem, ugy félek attól, hogy kiírnak az újságba, azok közé, a kik mellékezőkért szoktak jótékonyt lenni.

— Mondtam nekik, magyarázta bűnbánólag a kisasszony; mondtam nekik, hogy te nem lesz hajlandó, de hasztalan volt minden beszéd. És különösen az a Sárváry... az hangoztatta, hogy te elfogadod az elnökséget az egylet érdekében, mert neked sokkal jobb szived van, semhogy...

— Sárváry engem?!

— Igen.

— Sajátságos. De hát mit tegyek?

Erre a kérdésre Ella kisasszony valószínűleg többet gondolt, mint a mennyt a jelen körülmények között gondolni lehetett, s most már igen sajnálta, hogy Dávidné nevét belevonta a jótékonytági egylet ügyeibe. Egyébként ő maga sem hitte, hogy barátnője az elnökséget elvállalja, s most milyen tanácsot adjon. A legkényelmesebbet: tegyen ugy Dávidné, a mint a legjobbnak gondolja. Mikor elváltak, mintha nem olyan melegen szorították volna meg egymás kezét, s mindkettő igen szórakozottan látszott.

A szép özvegy pedig bezárkózott szobájába, s azon tündődött, vajjon elvállalja-e az elnökséget, vagy ne. Még azt a gyermekes módszert is elövette, hogy egy rózsza leveleit tépte szét, vajjon igen-e vagy ne. A rózsza azt mondta, hogy igen, de ő mégsem mert határozni. Másnap azonban az egyleti küldöttség kapott egy levelet özv. Dávidné-től, a ki tudatta, hogy rá nézve igen megtisztelő volt a felszólítás, s az elnökséget szívesen elfogadja.

Ezen a napon Ella kisasszony nem mutatkozott, de másnap meghozta a helyi újság példányát, a melyben Dávidné érdemeiről a vezércikk és három apró hír szolt. A szép özvegy pirulva olvasta a dicséreteket, de épen nem ájult el attól, hogy kiírták az újságba. Pedig Ella kisasszony azt hitte, hogy el fog ájulni.

Dávidné azzal kezdte működését, hogy az egylet főtitkárát, a csinos Sárváry Lulu urat magához kérette, és megmagyaráztatta az elnöki teendőket. A magyarázatnál jelen volt Ella kisasszony is, a ki szerfölött nyugtalanul érezte magát, s kénytelen volt beismerni, hogy Lulu ur szőke bajusza kiállja a versenyt sok barna bajusszal. Mikor az egylet fővirágoztatásáról volt szó, a hervadozó kisasszony bálokat ajánlott, Lulu ur ellenben jobbnak találta a csendes jótékonytágot, a milyet Dávidné már eddig is gyakorolt. A szép özvegy helyeslőleg bólintott, s ugy határozott, hogy személyesen fogja fölkeresni a város szegényeit, és reméli, hogy illetén utjaiban a főtitkár ur elkiséri, meg tanácsaival is támogatni fogja.

Ella kisasszony abban a véleményben volt, hogy az ilyes látogatások nem illenek Dávidnéhoz, mert a szegények hajlékában sok olyan dolgot kell látni, a mi sérti a finomabb izlést. De a szép özvegy ezt a nézetet sem osztotta, a mi Ella kisasszonyra nézve kellemetlen volt.

Annyira kellemetlen, hogy kedves barátnőjétől kezdett elmaradozni olyan mértékben, mint a milyen gyakorivá vált Lulu ur megjelenése. Mert Lulu ur igen gyakran kísértte a szép özvegyt szegényeket gyámolító útjában. Egy ily körut befejeztével Sárváry Lulu kissé erősebben találta megszoritani a szép özvegy kis kacsóját; de Dávidné gyöngéden elvonta kezét, a szeméit pedig lesütötte. Fölérve szobájába, mélyen elgondolkodott, s most sem tudott határozni, mint mikor az elnökséggel megkínálták. Pedig megint szét szedte egy rózsza leveleit, s a rózsza megint csak azt mondta, hogy igen.

— Mit csinálsz kedvesem? Kérdezte a hirtelen betoppantó Ella kisasszony.

— Ah, de régen láttalak, susogta zavarodottan a szép özvegy.

— Nem akartalak zavarni, magyarázta

a barátó. Tudom, hogy igen el vagy foglalta a jótékonyssággal...

— Igen, igen... Oly édes jót tenni...

— Valóban az, hagyta helyben a kisasszony, de szeme különös tűzben ragyogott. Valóságos legendák keletkeznek már jótékonyaságról. Azt is mondják kedvesem, hogy a főtitkár ur régi barátóit is segítézed. Igazán megható a te jó szived...

Dávidnéra semmi különös hatással nem volt ez a csipős megjegyzés. Tépte tovább a rózsaleveleket, s a rózsá újra azt mondta, hogy igen.

A következő jótékonyági körut végén Dávidné visszaszorította Lulu ur kezét. Szemük is találkozott, s ők azzal a boldog tudattal váltak el, hogy sorsuk el van döntve.

A jótékonyági körutak nap nap után szaporodtak, s a város tele volt a szép özvegy dicséretével. Ella kisasszony pedig rohamos hervadásnak indult. Kiváncsi és szánakozó ismerőseinek arról beszélt, hogy elmegy valahova délre üdülni, de előbb még vár valamit, mert érzi, hogy valami fog történni.

Csakugyan a helyi ujság rózsaszínű rovata azt a hírt hozta, hogy Sárvári Lulu ur eljegyezte a bájos és művelt Nagy Julia kisasszonyt. Minden ember összedugta fejét, és azt kérdezte egymástól, hogy ki az a Nagy Julia kisasszony. De senki sem tudta, senki sem ismerte, csak Ella kisasszony célozgatott, hogy bizonyosan valaki a főtitkár ur régi barátói közül.

Lulu ur elvitte a lapot a szép Dávidnének, és együtt boszankodtak a merész rögtönzés miatt. Lulu ur meg akarta korbácsolni a szerkesztőt, de a szép özvegy csitítgatta.

— Ugyan ne dühösködjék, szólta Dávidné. Helyre kell igazítani.

— Igen, igen, vélte Lulu ur.

— Tegye hát meg.

És a helyi ujság következő száma nagy sajnálkozással igazította ki a kellemetlen tévedést, tudatván a közönséggel, hogy Nagy Julia kisasszony neve helyett özv. Dávid Miklósné nevét kellett volna kiszedni.

Most már Ella kisasszony is elutazott délre a nélkül, hogy gratulált volna kedves barátójának eljegyzése alkalmával.

Asztalos Mariska.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Ajándék a muzeumnak. *Dubniczky* László kincstári káplán 8 drb. ezüst érmet ajándékozott a muzeumnak.

TANÜGYI HIREK.

A tanfelügyelő Itthon. *Tihanyi* Domokos kir. tanfelügyelő szabadságáról visszaérkezett állását már el is foglalta.

Értesítés. A szekszárdi *Májer Arlow*-féle nyilvánossági joggal felruházott fiu- és leánytanintézetben az 1905/6. tanévre a beiratás szeptember 1—7. napjaiban történik. Ez alkalommal fizet minden növendék beiratási díj fejében 3 koronát, egész évi hitoktatásért a róm. kath. növendékek 2 koronát, az ev. ref. növendékek 4 koronát. A havi tandíj az I—II. osztályban 5 kor; a III—IV. osztályban 6 kor; az V—VI. osztályban 7 korona. Franczianyelvtanításért havonként 2 korona fizetendő.

Szekszárdon, 1905. augusztus 22.

Az igazgatóság.

44 évi tanítói szolgálat. *Horváth* János nagykönyii kántortanító, a tanítói rögzös pálya 44 évi lelkiismeretes szolgálata után nyugdíjba ment. Ez alkalomból megkérítettünk a következő sorok közlésére:

Bucsu-szó

Horváth János nagykönyii kántortanító Úrhoz.

Szeretett János Bátyánk!

„Hosszu uton a szalmaszál is nehéz”,

tartja a közmondás, hogy ne volna nehéz a tanítói pályán eltöltött 44 évig tartó ut munkálkodása, mikor az nem szalmaszál. Jól megérdemelt nyugalomba vonulásakor vesszük észre, hogy „csak fogyatkozásokat látjuk, mekkora a nap.” „Kár, hogy a szíven ablak nincsen”, hogy láthatná kartársai bensejét, kik csak önmagukat tisztelik meg, a mikor kartársi szeretettől sugalt hamisítatlan érzelmeik tolmácsolásával, szíveik teljes melegével üdvözlik érdemekben megőszült kartársukat; ahhoz azonban nem szükséges ablaknak lenni a szíveken, hogy megláthassa, szeretett János Bácsi, hogy „az alkonyodót mily kevesen imádják.” Mintha ellenségeink volnának — a tanítói hivatáson kívül állók! De mi, fiatalabb tanítók, ennek dacára is megfogadjuk, hogy nem térünk el a János Bátyánk által mutatott példától, mely szerint „jobb ellenségeinknek adni, sem mint barátától kölcsön venni.”

A midőn forrón kívánom, hogy szeretett János Bácsi, a tudományánál többet érő bőséges tapasztalataival sokáig legyen kalauzunk nyugalomba vonulása után is, egyben szívem mélyéből óhajtom, hogy a Mindenható Isten oly meglegedetté, kellemessé és boldoggá tegye számára a nyugalom napjait, hogy eszébe ne juthasson, hogy „a legszébb holnap sem adhatja vissza a tegnapot.”

Maradok, János Bácsinak

Szakcs, 1905. augusztus hó 20-án.

Szerető s tisztelő kartársa:

Mányok Ferencz.

Névmagyarosítás. *Disztl* István várdombi tanító nevének *Darányira* változtatása iránti kérvényét beadta.

Kongresszus az alkoholizmus ellen. Az alkoholizmus meggátlása iránti congresszus Budapesten lesz szept. 16—22-én.

Rajztanári vizsga. *Máté* Károly és *Gyenis* Antal a kolozsvári rajztanfolyamot 2 éven át hallgatván, a vizsgát kitűnő eredménnyel tették le, e szerint ipariskolai rajztanítói állásukban a miniszter által véglegesíthetők.

Tanítónóválasztás. *Strott* Regina szekszárdi okleveles tanítónőt Herczegfalvára választották meg tanítónőnek.

Óvoda megnyitás. A szekszárdi állami óvodának, mely az óvónő gyermekének hőhurutban történt megbetegedése miatt hosszabb ideig zárva volt, megnyitását a vármegye alispánja elrendelte. Az óvodának hónapokon keresztül való bezárása intő például szolgálhat, hogy semmiféle iskola mellé lakás nem építendő, mert az óvónő, tanító, tanár, vagy igazgató családjában előforduló járványos betegség miatt az előadások szünetelése következtében ennek csak a szülők és gyermekek adják meg az árát, mert a gyermekek több ideig nem járhatnak óvodába vagy iskolába, holott elkülönített lakás mellett a beteg gyermekek otthonhagyásával, esetleg a szülők helyettesítésével a további tanítás kérdése megoldható volna!

Korpótlékok és fizetés megállapítás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kuthy* Jolán dunaföldvári ev. ref., továbbá *Bayer* Vanda dunakömlödi róm. kath., valamint *Kőházy* Gizella döbröközi tanítónőknek első évötödös pótlék fejében 100—100, *Füzy* Mihály döbröközi róm. kath. tanítónak pedig második ötödéves pótlék fejében 200 korona államsegélyt, a tolnai óvointézetnek pedig az 1905/6. tanévre 800 K államsegélyt engedélyezett, végre *Moussong* Gyula högyészai róm. kath. tanító fizetését 1028, lakbérért pedig 200 koronában állapította meg.

A polgári leányiskola értesítése.

A szekszárdi áll. s. községi polgári leányiskolában az 1905—6-iki tanévre a tanulók felvétele és beiratása folyó évi szept. 1—5 napjain délelőtt 9—12 óráig történik. E napok délutánjain tartatnak a felvételi, pótló, javító és magán vizsgálatok.

Szeptember 6-án d. e. lesz a tanév ünnepélyes megnyitása, d. u. magánvizsgálat.

A polgári leányiskola I-ső osztályába csak oly tanulók vétetnek fel, kik életükük 9-ik évét betöltötték és a népiskola 4. osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassággal bírnak s ezt vagy nyilvános iskolákban nyert bizonyítvánnyal, vagy fölvételei vizsgálat után igazolják. Rendes tanulóul a polg. leányiskola bármely osztályába bevehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az ezen osztályba megkivántató előkészültségről vizsgálat után bizonyosságot tesz.

Az elemi népiskola 5—6 osztályát jó eredménnyel végzett tanulók a polgári iskola II., illetve III. osztályába vehetők fel, ha koruknál fogva oda beillenek és ha a tantárgy különbözeti vizsgálatot sikerrel leteszik. E vizsgálat díja tantárgyanként 4 korona.

Mindazon tanulók, kik első ízben iratkoznak be az intézetbe, a beiratkozáskor az előző évi iskolai bizonyítványukon kívül *keresztelő levelüket* (illetőleg születési bizonyítványukat) és védhímlőoltási bizonyítványukat is tartoznak bemutatni. *Magán tanulóknál az állandó lakóhely községi bizonyítvánnyal igazolandó.*

A felvételre minden tanuló *személyesen és szülei, vagy azok helyettesei kíséretében* tartozik az iskola igazgatójánál jelentkezni.

Az iskolai illetékek egy évre; beiratási díj: 4 kor; tandíj 16 kor; könyvtári illetmény 1 kor. nyomtatványok díja 1 kor., hitoktatási díj 4 kor. tanítói nyugdíj-alapra 30 fillér. (Francia nyelv, mint rendkívüli tantárgy — tanításáért 1 évre 20 korona.) A rendes illetékből fizetendő beiratáskor 18 korona 30 fill., február 1-én pedig 8 korona.

Tandíjelengedésért azon szorgalmas és jóviseletű tanulók folyamodhatnak, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Oly szülők gyermekei, kik beigazolják, hogy egyszerre 3 vagy több gyermeket gimnázium-, polgári- vagy reáliskolában, felső leányiskolában, tudomány, műgyetemen, vagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak tandíjelengedésért. A tanárok és tanítók gyermekei is szegénységi bizonyítvány csatolásával nélkül folyamodhatnak ezen kedvezményért.

A tandíj elengedése iránti kérvények a közs. iskolaszékhez czimezve a beiratás alkalmával az igazgatóval nyújthatók be. A kérvényhez csatolandó az előző tanévről szóló iskolai bizonyítvány és egy évnél nem régebb keletű szegénységi bizonyítvány. A kérvény, ha szegénységi bizonyítvánnyal van ellátva, bélyegmentes, ellenkező esetben bélyegköteles.

A vidéki szülők figyelmeztetnek, hogy lányaik szálláshelyének megválasztásánál a legnagyobb körültekintéssel járjanak el. Erre nézve az iskola igazgatója készséggel szolgál utmutatással.

Kelt Szekszárdon, 1905. augusztus hó.

Kovácsné Nagy Luiza,
igazgató.

A paksi m. kir. polgári iskola értesítése.

Tudnivalók a jövő tanévre.

A) Rendes tanulók.

A paksi m. kir. áll. polg. fiuiskolában a rendes tanulók beiratása szeptember hó 1, 2, 4 és 5-én d. e. 8—12 óráig történik. A javító-, felvételi- és pótvizsgálatok szeptember hó 6-án lesznek. Az első osztályba oly gyermekek vétetnek fel:

a) A kik életüknek legalább 9-ik évét betöltötték.

b) Kiknek a népiskola IV-ik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártasságuk van, s ezt felvételi vizsga után, vagy iskolai bizonyítvánnyal igazolják.

Aki a népiskola V-ik, vagy VI-ik osztályából a polgári iskola II-ik, illetve III-ik osztályába akar felvételt, köteles tanterv-különbözeti vizsgát tenni.

Középiszkolából a polgári iskolába a tanuló átléphet akkor is ha a gimnáziumban a latin, a reáliskolában pedig a francia

nyelvből elégtelent kapott. A nem pótolható tantárgyakból azonban, tantervkülönbözeti vizsgálatot kell tennie.

Ha a középiskolában más valamely tárgyból is elégtelen osztályzatot kapott, (a latin, francia nyelv kivételével) a polgári iskola következő osztályába csak a félével (javító) vizsgálatok letétele után vehető fel. Ezért az igazgatóság után Tolnavármegye kir. tanfelügyelőjéhez kell folyamodni.

Iskolai illeték: 1. Beiratási díj: 2. korona. 2. Tanítási díj: 10 korona. 3. Értékesítő díj: 1 korona. 4. Nyugdíjalapra 30 fillér. Összesen: 13 K 30 fillér.

Tandijmentességre csakis oly szegénysorsu tanulók számíthatnak, a kik jó magaviseletűek, s bizonyítványaikban egynél több elégséges osztályzat nincs.

A kérvény Tolnavármegye kir. tanfelügyelőjéhez címzendő s mindjárt a beiratásnál az iskola igazgatójánál nyújtandó be. A tanárok, tanítók, valamint állami tisztviselők fiai szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak tandijmentességért, de akkor kötelesek a folyamodványt 1 kor. bélyeggel ellátni.

A gimnázium megfelelő felsőbb osztályába lépők számára iskolánkban a latin nyelvet rendkívüli tárgyképp tanítjuk. A külön tandíj 20 korona.

B) Magán tanuló.

Magánvizsga évenként négy ízben van, és pedig a tanév elején, karácson táján, husvét táján és a tanév végén.

A magántanuló tandíj címén 10 koronát, beiratás fejében 2 koronát és értékesítő díj fejében 1 koronát köteles fizetni. A még tanköteles korban levő magántanulók ezenkívül a nyugdíjalapra 30 fillért fizetnek.

Vizsgálati díj: Egy osztályból teendő magánvizsgálatért 30 korona, osztályösszevonás esetén egy osztály után 30 korona, a többi után 20—20 korona vizsgálati díj fizetendő.

Intézetünkönél leányok is vizsgázhatnak. Paks, 1905. aug. hó 20-án.

Az igazgatóság.

Egyletek és társulatok.

A szekszárdi báti ármentesítő és belvizeszabályozó társulat választmányi ülése. Dr. Hirling Ádám a szekszárdi báti ármentesítő társulat elnöke f. hó 31-ére ülésre hívta össze a társulat választmányát. Az ülésen résztvesz Wirthl József kir. főmérnök, miniszteri megbízott is. A tárgysorozat fontosabb pontjai a következők: A földmivelés miniszteriumnak 11160/1905. számú leirata, melyben Tallian Béla a miniszteri tárczától való felmentését közli. Ugyanazon miniszteriumnak 11270/1905. számú leirata, melyben György Endre tudatja, hogy a földmivelési miniszteriumnak vezetését átvette. Tolnavármegye alispánjának a báti töltés felmagasítása tárgyában hozott 4831/1905. számú véghatározata. Ugyanazon alispánnak a „Malomszeg“ dűlő felsankoltatása ügyében hozott 2208/1905. számú határozata. Hollós Alajos társulati ügyész lemondása és végkielégítésben való részletése iránti kérelme. Ezzel összefüggésben az ügyész titkári állás végleges betöltése. A társulati igazgató főmérnök előterjesztései: a) A f. é. június 18-iki felhőszakadás kártételeiről s ennek folytán a Réber Mihály és Csillag Ferenc szekszárdi házbirtokosok által támasztott 250 illetve 100 korona kártérítési igényeiről. b) Sümege Imre és társai báti lakosok kérelme a horgasi záporjárás utjának rendezéséről. c) Fejes János és társai báti lakosok kérelme fakadó vizek elvezetése ügyében. d) Ugyancsak a fakadó vizek szabályozását kéri a bátszéki alap. uradalom a Szulak-Aranyadi szorítógátak kiépítésével. e) Bátszék község kérelme a beállott vízhiány folytán a báti zsilipnek vízbeeresztés céljából felnyitása ügyében. f) Egyéb folyó munkálatokról. g) Az 1906. évi költségeloirányzat tervezetéről. Az őszi közgyűlés határnapjának és tárgysorozatának megállapítása. Nálán felmerülő indítványok. A Tóth Károly

társulati főmérnök által előterjesztett 1906. évi költségvetést a következő számban ismertetjük.

Választmányi ülés. A szekszárdi kaszinó választmánya e hó 20-án Bodnár István elnöklésével ülést tartott. A kaszinó bérletére érkezett 5 ajánlatot bontották fel, a vállalkozó személyére nézve azonban még nem döntöttek. Előbb információkat szereznek be. Uj tagokul felvették: Schedel Emil p. ü. s. titkár, Falvay Sándor p. ü. számtiszt, Szász József ügyvédjelölt, Dr. Pesthy Endre kórházi orvos.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

„Jáva szigetén.“ Érdekes könyv hagyja el a napokban a sajtót Szekszárdon. Kori tsánszky Ottó iró társunk sajtó alá rendezte barátjának, a tolnamegyei Kanitzer Oszkár volt műegyetemi hallgatónak leveleit s naplójegyzeteit, a melyeket az idegenek legiójába került jobb sorsra érdemes fiatal ember, küldözgetett hozzá Jáva szigetről — s a melyekben sok viszontagságát és szenvedését megkapó közvetlenséggel írja le. A könyv közel 200 lapnyi terjedelmű lesz s ára csak 3 korona. Hisszük számosan megveszik, mert a befolyó tisztajövedelem az idegenbe sokat nélkülöző magyar fiatal ember sorsának javítására, esetleg végleges kiváltására lesz fordítva.

Szabadjegy Amerikába és vissza Magyarországra. Az Amerikában, St. Louisban megjelenő „Uj Világ“ óriás kedvezményben részesíti olvasóit. Igaz amerikai találmányossággal honorálja az irodalombarátok fáradozásait, midőn felajánl egy szabad hajójegyet Fiumétól New-Yorkig és vissza Fiuméba bárkinék, a ki félév alatt a legtöbb előfizetőt küldi be a kitűnően szerkesztett, művészi kiállítású lap számára. Az „Uj Világ“ pályázata nyilvános és minden számban ki lesz mutatva, hogy ki vezet a pályázatban és hogy kinek vannak a legnagyobb esélyei a szabadjegy elnyerésére. A szerencsés nyerő ezenkívül térít vasuti jegyet kap Magyarország bármely pontjától Fiuméig és New-Yorktól a Missouri folyam keleti oldalán lévő bármely városig. Ezenkívül tömérédek meglepetésben részesíti az „Uj Világ“ az olvasóit, ép úgy mint a legtöbb amerikai lapnál szokásban van. Kíváncsian várjuk az eredményt és tudjuk biztosan, hogy Magyarországról tömérédek pályázó lesz az ingyen amerikai utazásra. — Az „Uj Világ“ legutóbbi száma a szokott kitűnő tartalommal jelent meg. Madarász László, Magyarország egykori rendőrmisztere, a ki a szabadságharc óta Amerikában él, Kosuth Lajosról közöl történelmi becsű, rendkívül érdekes visszaemlékezéseket. Cikket látunk még Miksa mexikói császár tragédiájáról, szellemesen megírt érdekes amerikai apróságokat, kitűnő elbeszéléseket és az amerikai magyar farmerek életét ecsetelő közleményeket. A művészi kivitelű színes czimlapon kívül az amerikai indiánokat látjuk gyönyörű képsorozatban, továbbá a St. Louisi világvárosi életet, hatalmas felhőkarcolókat és a chicagói óriás La Salle pályaudvart. A meglepően szép lapnak a szerkesztője Dömötöri Németh Péter, ki a magyar irodalomnak régi ismerőse és főleg az Uránia színháznak irt sikeres darabjaival biztosított magának jó nevet. Az „Uj Világ“t melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Évi előfizetési ára 10 korona, mely ajánlott levélben is elküldhető az „Uj Világ“, Box 1385. St. Louis, Mo., U. S. A. címre. Mutatványszámot bárkinék szívesen küldenek.

MULATSÁGOK.

A tolnai iparos Ifjuság folyó hó 27-én Tolnán, a sörcsarnok nyári helyiségében szüreti mulatságot rendez. Belépti-díj személyenként 80 fillér. A zenét Garay Lajos szekszárdi zenekara szolgáltatja.

G A Z D A S A G.

A székelyhidi borászati kongresszus.

A m. kir. földmivelésiügyi kormány borászati főosztályának közreműködése mellett, a folyó 1905. évi szeptember hó 5—6 és 7-ik napjain, Székelyhidon (Biharmegye) az **érmelléki borokból** álló borkiállítással kapcsolatos borászati kongresszus fog tartatni.

Célja leendő a kongresszusnak, hogy a magyarországi földművelés és annak okszerű fejlesztését célzó törekvéseket harmonikus egységbe hozza, a világforgalom számára szükségelt borkivitelünk megeremelésére szolgáló tudnivalókat szakszerű és élénk megvitatás tárgyává tegye, és módot nyújtson a magyarországi összes szőlőtermelőknek, hogy minden e szakmához tartozó kérdések megvitatása által a különböző borvidékek helyes szokásai és gyakorlatai közismeretűek legyenek, s így az egymás kioktatása által közösen felismert és elfogadott művelési, termelési és borkezelési szabályokat általánosítsa.

A kongresszusnak tárgya leendő a szakszerű előadások tartása és a szakkérdések megvitatásán kívül az érmelléki borok bemutatása egy kollektív kiállításban, az Érmellék szőlészeti és borászati nevezetességeinek megtekintése, kirándulások rendezése a közeli szőlővidékekre, a Zichy-féle pinczészet és nagyhordó megtekintése stb.

A kongresszusnak tagja lehet bárki, férfi vagy nő, ki a szőlőművelés iránt érdeklődik, s ki részvételi nyilatkozatával 5 kor. részvételi díjat a kongresszus rendezőségének beküld. A tagság jogot ad az összes előadások hallgatására, a vitatkozásban részvételre, a borkiállításra való szabad belépésre és kóstolásra, a rendezendő kirándulásokon való díjmentes utazásokra, valamint a kongresszusra és onnan vissza való utazás alkalmával kedvezményes áru vasuti jegy váltására.

Minden a kongresszusra vonatkozó bővebb felvilágosítást szívesen ad, és a kongresszusra vonatkozó nyomtatványok megküldését eszközli a kongresszus végrehajtó bizottsága Székelyhidon. A bizottság soraiban közeletünk előkelő férfainak nevei már eleve biztosítják a kongresszus és a vele összekapcsolt országos érdekek sikereit, így részt vesznek pl.: Gróf Zichy Jenő, Fraknói Vilmos, Gróf Zichy Tivadar, Gróf Stubenberg József, Dr. Molnár Ákos, Nagy György stb.

Midőn lapunkban az érmelléki kongresszusra vonatkozó tájékoztató értesítést közre adjuk, bortermelőink és borkereskedőink figyelmét kívántuk azon vidék közérdekű mozgalmára, tevékenységére felhívni, azon óhajátunk kapcsán, hogy kívánatos volna, ha Szekszárd előkelő borvidékéről minél több termelő és kereskedő venne részt az érmelléki kongresszuson, hogy lássák — tapasztalják, hogy van vidék, a hol ésszel — kézzel dolgoznak, a bortermelők érdekeinek megvédésén, előmozdításán, s termékeiknek az országgal, a nagyvilággal való megismeretetésén. Nézzenek el tehát oda és tanulják meg a hívottak, hogy hogyan kell és lehet kongresszusok rendezésével a közérdeklődést, a világ vagy legalább Magyarország és Ausztria borkereskedőinek figyelmét a szekszárdi borvidékre irányítani. Avagy várjuk tovább is a közmondásos sült galambot?

N. I.

A nyersbot termelése. Földbirtokosaink figyelmét felhívjuk a nyersbotfájának termesztésére. A félgyártmányt képező nyersbot egész Németországban keresett cikket képez. Hazánkból nagyobb mennyiségben különösen a bükk- és gyertyánfa szállítható, melyből igen sokat dolgoznak fel az itteni gyárosok. A Rajnamelléken és Pflazon vannak ugyan ilyen nyersbot-gyárak, ezek azonban nem állják meg a versenyt. Anglia és Franciaországba is exportálhatnak, mert gyertyánfa-botokból ezen országokban óriási mennyiségeket dolgoznak fel évenként. Már eddig több próbarendelés történt e cikkből és ha a szállítási előírásnak (szárak és görcs nélkül) gyárosaink megfelelnek, úgy Németország, Franciaország és Angliába

állandó nagy fogyasztó piacra találnak. Tenyésztési érdemes ezen célra különösen a gyertyánfát, mivel tuskóról kitűnően sarjadzik és 1 kat. holdról minden második évben könnyen lehet 25—30 ezer darabot termelni, az ára pedig rendszeren 20—30 korona ezrenként.

Vetőmag eladás. Az állami birtokokon termelt gabonaművek javát az állam a vetőmag kicserélés végett kistermelőknek, gazdáknak adja el. A földmivelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a kiszolgáltató vetőmagnak elsőrendű minőségére különösen súlyt helyezzenek, nehogy panaszok lehessenek; csak oly vetőmagvakat szolgáltatassanak ki, amelyek vetési célokra kifogástalanok s a vetőmag neve szerint elérhető legtekélyesebb rostálás- és tisztításban részesültek. A kiszolgáltató vetőmagból előbb minta küldendő. Hitelben és utánvét melletti szállítás nincsen megengedve. A viszonylagos tőzsdei, illetve piaci árhoz métermázsánként két koronát kell hozzá számítani, de éppen ezért a vevő megkövetelheti, hogy elsőrendű vetőmagot adjanak az állami birtokokról.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik a korán elhunyt szeretett nőm elhalálozása alkalmából az én és családom nagy bánatát részvétükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetemet.

Szekszárd, 1905. aug. hó 25.

Darázsy János.

Köszönet nyilvánítás.

Alulírott ezen uton mondok hálás köszönetet mindazoknak, kik kedves, felejtetlen férjem elhunytá alkalmával részvétükkel igyekeztek enyhíteni mély fájdalomamat és temetésén való részvételles megjelenésükkel megtisztelni kegyesek voltak.

Szekszárd, 1905 aug. hó 25.

Özv. Tóth Ignáczné
szül. Doér Evilla.

Eladó.

72 drb. igen erős tölgyfa keretbe foglalt ablakszárny, melyek mindegyikében 8 üveg-tábla van jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

1-2

Szőlő eladás.

A jobbremetén, Tekus Vilmos szomszédságában egy 1159 □-öles, amerikai vesszővel ujonnan beültetett s részben termő szőlő jutányos áron eladó.

Bővebb értesítést ad

2-2

özv. Gaál Jánosné, Ujváros 716.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkotórészekből.

Schicht-Szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)



a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

2-2

9135. sz.

1905.

Tolna vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

A szekszárdi Ferencz-kórháznál rendszeresített 1800 korona fizetéssel, 420 korona lakbér illetménnyel egybekötött

ellenőri állásra

ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennek folytán pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 17. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi szeptember hó 10-ig hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a később érkezett folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Szekszárdon, 1905. évi augusztus hó 15-én.

Dóry,
alispán.

2-2

Használt tankönyvek

mélyen leszállított áron.

Uj tankönyvek

az összes közép-, valamint az elemi iskolák részére eredeti bolti áron

kaphatók:

Árva J. könyv- és papirkereskedésében Szekszárdon.

Dus választék az összes iskola szerekben.

Könyvjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálók.

Füzetek, szótárak, jegyzetek, körzők, rajztáblák, rajztömbök, stb., az Igazgatóság előírása szerindt a legmérsékeltebb árban szerezhetők be.

1-3

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében.

5-52

Iszákosság nincs többé!



Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szőszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszenvessé teszi az iszákosságot a szeszes italt A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

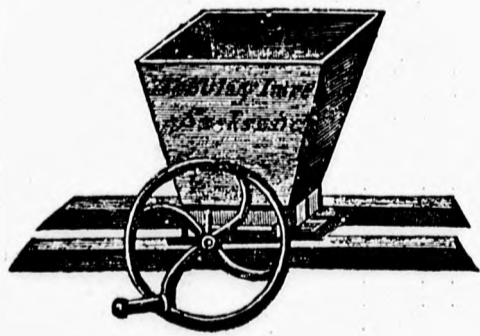
COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Keszünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

13-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levélapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.



DEBULAY IMRE

lakatos üzlete

SZEKSZÁRDON.

Ajánlja raktáron levő

takarék tüzhelyeit,

horda-emelő szerkezeteit, amely a bor tiszta fejtésénél nélkülözhetetlen.

Készít borpreceket, szőlőzuzógépeket, vasrácsokat, villanyos csengőberendezéseket stb.

8-8

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivivta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olesó kuforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1¹/₁₀ literes palaczk 48 fillér. 1 literes palaczk 40 fillér. 1/2 literes palaczk 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

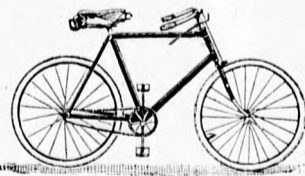
Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál Tolnán Trutzer S és Társa, Dunaszentgyörgyön Kálmán Dániel, Dunaföldváron Schwendtner Ferencz, Faddon özv. Ékes Edéné fűszerkereskedőknél.**

5-52

Izléses és olcsó nyomtatványokat

szállít a
legrövidebb
idő alatt

BÁTER JÁNOS könyvnyomdája SZEKSZÁRDON.



A világhírű STYRIA

és Demokrata kerékpárokat

mélyen leszállított áron, kedvező részletfizetésre adjuk el két évi jótállással.

Puch-motorkerékpárokat,

melyek lecsatolható mellékkocsival teljesen pótolják az automobilt.

Kerékpáralkatrészeket és az elismert kiváló minőségű **Reit-hoffer kerékpárgummikat** a legolcsóbb versenyképes áron szállítjuk.

Nagy javító műhely.

Ne mulassa el tőlünk árjegyzéket kérni, mert meggyőződést szerez előnyös árainkról.

Müller Testvérek mehanikusok

8-26 varrógép, kerekpár nagyraktára SZEKSZÁRD, Garay-tér.



Tolnavármegye alispánja.

Póthirdetmény a 8615—1905. sz. árlejtési hirdetményhez.

Kimutatás az alispáni és árvaszéki hivatalnál 1906. évre szükségelendő nyomdai, könyvkötői és szijgyártói munkákról.

Minta szám	A nyomtatvány megnevezése	Egység ár			Jegyzet	Minta szám	A nyomtatvány megnevezése	Egységár			Jegyzet		
		Szükséglet	100	1000				Szükséglet	100	1000			
		iv	féliv	K. f. K. f.			iv	féliv	K. f. K. f.				
Alispáni hivatal:													
1	Iktató	1000	—	—	65	103	Boríték	10.	1000	darab	12	—	—
2	Tárgymutató	500	—	—	—	104	"	11.	400	"	1	20	—
3	Utlevél nyilvántart.	250	—	—	—	105	"	12.	100	"	1	20	—
4	Irattári sorkönyv (Alisp.)	400	—	—	5	106	"	13.	100	"	1	20	—
5	" (Kb.)	200	—	—	5	107	"	14.	100	"	1	20	—
6	Kiosztó könyv	1000	—	—	15	108	"	15.	100	"	1	20	—
7	Munka	1000	—	—	15	109	"	16.	190	"	1	20	—
8	Kb. kiosztó könyv	1000	—	—	15	110	"	17.	50	"	1	20	—
9	Alisp. irattári irományjegyzék	8000	—	—	25	111	"	18.	100	"	1	20	—
10	Kb.	—	—	—	—	112	"	19.	100	"	1	20	—
11	Alisp. Kiadó könyv	500	—	—	3-50	113	"	20.	100	"	1	20	—
12	" Kézbesítő könyv	500	—	—	3-50	114	"	21.	100	"	1	20	—
13	" Posta	500	—	—	3-50	115	"	21.	400	"	1	20	—
14	" ajánlott és csomag	500	—	—	3-50		Tiszti ügyész:						
15	Kb. " ajánlott és csomag	500	—	—	3-50	116	"	23.	500	"	1	20	—
16	" " ajánlott és csomag	500	—	—	3-50	117	"	24.	300	"	1	20	—
17	" Kézbesítő könyv	500	—	—	3-50	118	"	25.	300	"	1	20	—
18	Számonkérő könyv	100	—	—	3-50	119	"	26.	300	"	1	20	—
19	Boríték különféle czimnyomással (alisp. hiv.)	25000	darab	—	10		Levéltár:						
20	Alispáni tisztázati űrlap	10000	—	—	4-10	120	Szabadságolások nyilvántartása	100	—	6	—	—	
21	" " " " " " " "	20000	—	—	4-10	121	Írópapír "Tolnavármegye Levéltára"						
22	Kb. " " " " " " " "	2000	—	—	4-10		felirattal	500	—	70	—	—	Várm. papir
23	" " " " " " " "	—	5000	—	4-10	122	Levélboríték, felirattal	500	darab	1-30	—	—	
24	Czimnyomások az irattárhoz	200	darab	—	2	123	Vonalozott papír	500	—	5-20	—	—	
25	Alisp. előadó iv.	5000	—	—	4	124	Levéltári iratjegyzék	100	—	4-80	—	—	
26	" " " " " " " "	—	2000	—	4								
27	Kb. " " " " " " " "	5000	—	—	10								
Árvaszék:													
28	Iktatókönyv	1000	—	—	44		A munka megnevezése						
29	Értesítési jegy	1000	darab	—	4		Alispáni hivatal:						
30	Mutató könyv	500	—	—	4		Alisp. iktatókönyv kemény vászon	8	5	—			Iktató
31	Ülési jegyzőkönyv	100	—	—	4		Alisp. tárgymutató " " " "	1	4	—			"
32	Kiosztó könyv	50	—	—	3		Kb. iktatókönyv " " " "	4	5	—			"
33	Munka " " " " " " " "	600	—	—	3		Kb. tárgymutató " " " "	1	4	—			"
34	Határidő napló	100	—	—	4		Fordítások nyilvt.	1	3	—			"
35	Irattári sorkönyv	130	—	—	5		Hevenyfertőző nyilvt. puha vászon	1	1-60	—			"
36	Jogerősségi napló	100	—	—	4		Utlevél nyilvt.	1	1-60	—			"
37	Irattári iromány jegyzék	8000	—	—	25		Utlevél névmutató " " " "	1	1-60	—			"
38	Nagykorúság nyilvántartása	200	—	—	6		Alisp. nyilvt. könyv kemény vászon	1	5	—			Irattár
39	Ügyészi ügykönyv	100	—	—	4		Kb. " " " " " " " "	1	4	—			"
40	" iromány jegyzék	400	—	—	4		Alisp. sorkönyv " " " "	1	3	—			"
41	Betűsoros Munkakönyv	100	—	—	3		Kb. " " " " " " " "	1	3	—			"
42	Ügyészi határidő napló	100	—	—	4		Kpv. " " " " " " " "	1	2	—			"
43	Kiadó könyv	600	—	—	3		Alisp. kiosztó könyv " " " "	15	1-60	—			"
44	Posta könyv	900	—	—	3		" munkakönyv " " " "	15	1-60	—			"
45	Kézbesítő könyv	150	—	—	3		Kb. kiosztó könyv puha vászon	19	1-60	—			"
46	XLVIII. minta számadók felhiv.	300	—	—	3		Törvénytar kemény " " " "	1	1-40	—			"
47	Előadói iv	12000	—	—	4		Belügyi közlöny kemény " " " "	1	1-40	—			"
48	" " " " " " " "	—	6000	—	4		Kb. jegyzőkönyv " " " "	1	3-50	—			"
49	Tisztázati űrlap	20000	—	—	4-10		Kiadókönyv " " " "	4	5	—			Kiadó
50	" " " " " " " "	—	60000	—	4-10		Posta és kézikönyv puha " " " "	8	2-40	—			"
51	Selejtezési lap (vörös)	3000	—	—	10		Képviselőválasztási névj. puha fűzés	18	0-80	—			"
52	" " " " " " " "	6000	—	—	10		Átadókönyv puha vászon	4	0-80	—			"
53	Uti számla	200	—	—	3								
54	Irodai munka könyv	300	—	—	3		Árvaszék:						
55	Iromány jegyzék	300	—	—	4		Iktató könyv kemény vászon	25	3-60	—			"
56	Térítvevény	16000	darab	—	4		Névmutatókönyv " " " "	2	4	—			"
57	Fogalmazói űrlap	150	—	—	70		Kiadókönyv " " " "	2	5	—			"
58	" " " " " " " "	500	—	—	70		Közös. levelekre postakönyv puha vászon	4	2-80	—			"
59	" " " " " " " "	1000	—	—	5		Ajánlott és csomag " " " "	1	2-40	—			"
60	" " " " " " " "	1000	—	—	5		Helybeli kézbesítő " " " "	1	2-40	—			"
61	" " " " " " " "	1000	—	—	6		Munka kiosztó könyv " " " "	5	1-60	—			"
62	" " " " " " " "	800	—	—	70		Pénzes nyilvántartó " " " "	1	1-60	—			"
63	" " " " " " " "	500	—	—	70		Központi " " " " " " " "	2	1-60	—			"
64	" " " " " " " "	600	—	—	70		Irattári sorkönyv kemény vászon	1	3	—			Irattár
65	" " " " " " " "	500	—	—	70		Határidő napló " " " "	1	2	—			"
66	" " " " " " " "	2000	—	—	7		Jogerős " " " " " " " "	1	2	—			"
67	" " " " " " " "	800	—	—	6		Kiosztó könyv puha vászon	10	1	—			"
68	" " " " " " " "	1000	—	—	7		Számv. kézbesítőkönyv puha vászon	1	1	—			"
69	" " " " " " " "	1000	—	—	70		Születési nyilvántart. elhelyezése 1 drb. kemény						
70	" " " " " " " "	800	—	—	70		tábla	1	1-60				Nyilvántartó
71	" " " " " " " "	800	—	—	70		Statistikai adatok vezetése 1 könyv puha						
72	" " " " " " " "	300	—	—	70		vászon	1	2	—			"
73	" " " " " " " "	300	—	—	70		Ülési jegyzőkönyv kemény vászon	1	4	—			Ülésterem
74	" " " " " " " "	400	—	—	70		Számjegyzék puha vászon	2	2	—			"
75	" " " " " " " "	1000	—	—	7		Hivatalos Lap kemény vászon	1	1	—			"
76	" " " " " " " "	1200	—	—	7		Belügyi Közlöny " " " "	1	1	—			"
77	" " " " " " " "	1000	—	—	6								
78	" " " " " " " "	1500	—	—	6		Levéltár:						
79	" " " " " " " "	1000	—	—	5		Belügyi Közlöny kemény vászon	1	1	—			
80	" " " " " " " "	1500	—	—	6		Magyar közigazgatás kemény vászon	1	1	—			
81	" " " " " " " "	1500	—	—	5		Országgyűlési Értesítő " " " "	1	1-20	—			
82	" " " " " " " "	400	—	—	70		Magyar Iparoktatás " " " "	1	1	—			
83	" " " " " " " "	1500	—	—	4		Anyakönyvi közlem. " " " "	1	1	—			
84	" " " " " " " "	1500	—	—	4		Magyar Közigazgatási Biróság elvi jelentőségű						
85	" " " " " " " "	600	—	—	80		határozati kemény vászon	1	1	—			
86	" " " " " " " "	600	—	—	70		Várm. Hivatalos Lap kemény vászon	1	1	—			
87	" " " " " " " "	600	—	—	70		Közigyűlési jegyzőkönyv " " " "	1	2	—			
88	" " " " " " " "	500	—	—	70		Tisztv. szabads. nyilvánt. kemény " " " "	1	1	—			
89	" " " " " " " "	1000	—	—	7								
90	" " " " " " " "	600	—	—	70		Tiszti ügyész:						
91	" " " " " " " "	1000	—	—	7		Ügykönyv kemény vászon	3	1-40	—			
92	" " " " " " " "	500	—	—	70		Betűsoros névmutató kemény vászon	3	3-60	—			
93	" " " " " " " "	500	—	—	70		Határidő napló " " " "	1	1-40	—			
94	Boríték czim nélküli	1.	26000	darab	6		Irattári tábla " " " "	6	1-40	—			
95	" " " " " " " "	2.	15000	"	13		Budapesti Közlöny puha vászon	1	2-40	—			
96	" " " " " " " "	3.	8000	"	12		Tolnavárm. Hivatalos Lap puha vászon	1	1	—			
97	" " " " " " " "	4.	3000	"	12								
98	" " " " " " " "	5.	3000	"	12		Bsomag tábla:						
99	" " " " " " " "	6.	2000	"	12		Alispáni irattár	200	40	—			
100	" " " " " " " "	7.	100	"	1-20		Árvaszéki " " " "	200	50	—			Caimlappal
101	" " " " " " " "												